

**PRIJEDLOG ZAKONA O OBVEZNIM
OSIGURANJIMA U PROMETU,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA DONOŠENJA ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o obveznim osiguranjima u prometu sadržana je u odredbi članka 2. stavak 4. alineja 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 41/01- pročišćeni tekst i 55/01).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Obvezna osiguranja u prometu, osobito osiguranje vlasnika odnosno korisnika vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama, za koje je opće prihvaćen naziv osiguranje od autoodgovornosti imaju određene specifičnosti u odnosu na ostale vrste osiguranja. Takve specifičnosti očituju se u osiguranju od autoodgovornosti u pojedinoj državi kao dio sustava međunarodnog osiguranja, te na taj način nacionalna zakonodavstva pojedinih država moraju utvrditi određene pravne norme kao preduvjet sudjelovanja države u članstvu međunarodnog sustava osiguranja.

Na taj način omogućuje se nesmetan promet vozila na cijelom teritoriju Europe i pojednostavnjuju formalnosti prilikom prijelaza vozila preko državnih granica.

Obvezna osiguranja u prometu imaju za svrhu zaštitu oštećenih osoba (žrtava u prometu) zbog nastanka štete koju je pretrpjela bez svoje krivnje kao i zaštita financijskog i socijalnog položaja osiguranika kao odgovorne osobe za štetu, te na taj način zauzimaju važnu ulogu u životu svih građana.

Ocjena stanja

Odredbe koje reguliraju područje obveznih osiguranja u prometu nalaze se u Zakonu o osiguranju (Narodne Novine, broj 9/94, 20/97, 46/97-pročišćeni tekst, 116/99 i 11/02), glava VI.

Prema navedenim odredbama utvrđena su obvezna osiguranja su:

- putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja,
- vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete počinjene trećim osobama,
- vlasnika, odnosno korisnika zrakoplova od odgovornosti za štete počinjene trećim osobama, i
- vlasnika, odnosno korisnika brodica na motorni pogon od odgovornosti za štete počinjene trećim osobama.

Prema Zakonu o osiguranju obvezna osiguranja su ugovorna obvezna osiguranja, a ne zakonska, jer ugovor o osiguranju ne nastaje na temelju samog zakona već je zakonom samo utvrđena obveza zaključivanja ugovora o osiguranju.

Zakonom o osiguranju iz 1994. godine preuzeta su pozitivna dostignuća Zakona o osnovama sistema osiguranja imovine i osoba iz 1990. godine, posebno u obveznim osiguranjima, a ona se odnose na uspostavu i određivanje funkcije nacionalnog ureda za osiguranje (Hrvatski ured za osiguranje) kojem je povjerena zadaća predstavljanja društava za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj u međunarodnim organizacijama osiguranja i zadaća obavljanja poslova na osnovi zaključenih međunarodnih sporazuma koji se odnose na područje osiguranja. Hrvatskom uredu za osiguranje utvrđena je nadležnost za štete koje oštećeni u prometu ne mogu naplatiti zbog prestanka rada društva za osiguranje kroz formiranje fonda za naknadu šteta.

Izmjene i dopune Zakona o osiguranju iz 1997. godine koje se odnose na obvezna osiguranja u prometu kvalitetnije su uredile sustav obveznih osiguranja u prometu i utvrdile ulogu Hrvatskog ureda za osiguranje. Uređenje sustava obveznih osiguranja predstavljaju odredbe koje utvrđuju obvezu društava za osiguranje da donesu zajedničke uvjete i premijski sustav s jedinstvenim osnovicama dijela premije za naknadu šteta, uz obveznu prethodnu suglasnost nadzornog tijela (Direkcija za nadzor društava za osiguranje), odredba o obvezi organizatora utrka i brzinskih natjecanja da zakluče posebno osiguranje od autoodgovornosti, izričito uključivanje u osigurateljno pokriće šteta uzrokovanih namjerno, te šteta uzrokovanih od strane neovlaštenog vozača, odredba o automatskom prijenosu ugovora o osiguranju od autoodgovornosti na novog vlasnika osiguranog vozila.

Nadalje, važnije odredbe predstavlja odredba o isključenju prava na naknadu štete pravnih slijednika vozača glede štete zbog smrti ili tjelesne ozljede vozača, čime je pravo naknade štete nekim osobama suženo, a što je uvjetovano ekonomskim razlozima društava za osiguranje, te se time odstupilo od modernih rješenja koja nalazimo u zapadnoeuropskim zemljama. Drugačije je utvrđeno i pravo naknade štete osoba koje obavljaju poslove zdravstvenog, mirovinskog ili invalidskog osiguranja koje ostvaruju od odgovornog osiguratelja štetnika.

Nova uloga Hrvatskog ureda za osiguranje utvrđena je na način da je Hrvatski ured za osiguranje jedini nadležan i pasivno legitimiran za štete uzrokovane:

- putniku u slučaju nesretnog slučaja, odnosno korisniku osiguranja, ako prijevoznik nije zaključio ugovor o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja,
- vozilom čiji vlasnik nije zaključio ugovor o osiguranju od autoodgovornosti,
- nepoznatim vozilom,
- vozilom inozemne registracijske oznake po osnovu graničnog osiguranja
- upotrebom nepoznatih i neosiguranih brodice na motorni pogon,
- upotrebom nepoznatih i neosiguranih zrakoplova,
- prijevoznim sredstvom za koje je zaključen ugovor od odgovornosti, ali je društvo za osiguranje prestalo s radom, odnosno pokrenut je stečaj.

Hrvatski ured svoje obveze za naknadu šteta izvršava iz sredstava Garancijskog fonda, a koji se alimentira iz premija obveznih osiguranja, i to kao obveza društva za osiguranje srazmjerno premiji obveznih osiguranja ostvarenoj u prethodnoj godini. Izvršenje ove obveze društvo je moralo jamčiti neopozivom garancijom banke.

Također odredbama Izmjena i dopuna Zakona o osiguranju iz 1997. godine ukinut je reciprocitet kao uvjet za naknadu štete oštećenih osoba za štete za koje je nadležan Hrvatski ured za osiguranje, kao i isključenje prava osoba koje obavljaju poslove zdravstvenog, mirovinskog ili invalidskog osiguranja za naknadu tih šteta iz Garancijskog fonda.

Izmjenama i dopunama Zakona o osiguranju iz 1999. godine, koja se odnose na obvezna osiguranja u prometu, ukinuta je društvima za osiguranje obveza polaganja neopozive garancije banke za jamčenje izvršenja obveza prema Garancijskom fondu. Umjesto takvog rješenja uvedena je odredba koja utvrđuje obvezu društvu za osiguranje uplate sredstava za Garancijski fond prema pozivu za plaćanje Hrvatskog ureda za osiguranje.

Izmjene i dopune Zakona o osiguranju iz 2002. godine nisu sadržavale odredbe koje se odnose na obvezna osiguranja.

Način poslovanja društava za osiguranje, te načini i postupci izvršavanja njihovih obveza prema ugovoru o osiguranju kod obveznih osiguranja kao specifične vrste osiguranja utvrđeni su odnosno ovisni o odredbama drugih zakona koji uređuju promet, kao što su:

- Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, broj 105/04);
- Zakon o zračnom prometu (Narodne novine, broj 132/98);
- Pomorski zakonik (Narodne novine, broj 181/04).

Također, pravo ugovora o osiguranju, kao i postupak izvršavanja obveza društava za osiguranje prema oštećenim osobama za naknadu štete utvrđeni su i odredbama Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 35/05), čija je primjena od 01. siječnja 2006. godine, te kojim se uvodi pravo oštećene osobe na zateznu kamatu od dana podnošenja zahtjeva za naknadu štete, a ne na naknadu od prvostupanjskog rješenja kakvo je stajalište postojeće sudske prakse.

Primjenom Zakona o osiguranju u praksi, u dijelu koji se odnosi na obvezna osiguranja u prometu, uočeni su problemi nekorektnih postupaka društava za osiguranje kao odgovornih osiguratelja, sporo i neprofesionalno rješavanje zahtjeva za naknadu štete, nerealno utvrđivanje visine naknade.

Razlozi za donošenje Zakona

Razlog donošenja Zakona je usklađivanje regulative iz područja osiguranja s pravnom regulativom Europske unije, odnosno Direktivama EU i omogućavanje postupnih priprema Republike Hrvatske za ostvarenje punopravnog članstva u Europskoj uniji, a na osnovi Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i država članica Europske unije.

Donošenje Zakona nužno je i radi usklađivanja njegovih odredbi s odredbama Zakona o sigurnosti prometa na cestama, Pomorskog zakonika i Zakona o obveznim odnosima, kao i stanja tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj i omogućavanja njegovog daljnjeg razvoja na tržišnim osnovama.

Odredbe koje se odnose na uređivanje provedbe obveznih osiguranja u dosadašnjem pravnom uređenju sadržane su u Zakonu o osiguranju.

Uređivanje materije obveznih osiguranja u prometu u posebnom zakonskom propisu predstavlja kvalitetnije zakonsko uređenje jer obvezna osiguranja u prometu samo su oblici odnosno vrste osiguranja te kao takve nije ih primjereno uređivati u Zakonu o osiguranju koji predstavlja osnovni zakon koji uređuje uvjete za osnivanje, poslovanje, nadzor i prestanak društava za osiguranje. Dodatni razlog ovakvog zakonskog uređenja je i praksa država članica Europske unije da materiju obveznih osiguranja uređuju posebnim zakonskim propisom, kao i perspektive razvoja tržišta osiguranja u Republici Hrvatskoj, te rješavanja pitanja socijalne i zdravstvene zaštite kroz djelatnost društava za osiguranje, koje će moguće zahtijevati dodatno reguliranje specifičnosti takvih oblika odnosno vrsta osiguranja. Nadalje, tendencije povećanja zaštite žrtava prometa u okviru Europske unije moguće će zahtijevati dodatno usklađenje materije koja se odnosi na obvezna osiguranja u prometu.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

Zakonom o obveznim osiguranjima u prometu urediti će obvezna osiguranja u prometu kao prava i obveze stranaka ugovora o osiguranju (društvo za osiguranje i vlasnik odnosno korisnik prijevoznog sredstva), te prava oštećene osobe kao žrtve u prometu.

Svrha obveznih osiguranja u prometu je zaštita oštećenih osoba (žrtava u prometu) zbog nastanka štete koju je pretrpjela bez svoje krivnje kao i zaštita financijskog i socijalnog položaja osiguranika kao odgovorne osobe za štetu, te kao takva imaju važno gospodarsko, socijalno i psihološko značenje. Društva za osiguranje profesionalizirani su subjekti koji preuzimaju rizike na principu uravnoteženja premija i šteta na osnovu zakonitosti vjerojatnosti i velikih brojeva.

S obzirom na promjene Zakona o sigurnosti prometa na cestama, Pomorskog zakonika i Zakona o obveznim odnosima utvrđene odredbe Zakona usklađene su s navedenim zakonskim propisima.

Zakonom je prošireno osigurateljno pokriće oštećenih osoba, povećani su minimalni iznosi osiguranja, utvrđeni su rokovi rješavanja zahtjeva za naknadu štete, definirano je stanište vozila prema teritoriju države čije su registracijske pločice na vozilu, propisano pravo štetnika na pristup podacima vezanim za ugovor o osiguranju, kao i prošireno pravo podnošenja zahtjeva za naknadu štete bez obzira gdje je prometna nezgoda nastala, te utvrđene strože sankcije za kršenje odredbi Zakona.

Proširenje osigurateljnog pokrića odnosi se na pravo na naknadu štete na stvarima za osobe koje su oštećene od nepoznatog vozila ili od vozila koje je prema pravu staništa vozila izuzeto od obveze osiguranja od autoodgovornosti,

Zakonom je utvrđena liberalizacija uvjeta i cjenika premija obveznog osiguranja u prometu, te omogućeno pojedinom društvu za osiguranje slobodno formiranje cjenika premija osiguranja.

Utvrđuju se viši minimalni iznosi osigurateljnog pokrića kao posljedica primjene Orijehtacijskih kriterija za naknadu koje je donio Vrhovni sud Republike Hrvatske, a čime postoji mogućnost da štetnik mora izvršiti obvezu za naknadu štete koja je iznad iznosa na koji je dužan zaključiti ugovor o pojedinim obveznim osiguranjima od odgovornosti, čime se dovodi u pitanje pravičnost sustava osiguranja.

Također uvedene su odredbe koje daju ovlasti nadzornom tijelu za utvrđivanje i način izvršavanja obveza društvu za osiguranja prema Garancijskom fondu, kao i način vođenja Garancijskog fonda koji je u nadležnosti Hrvatskog ureda za osiguranje.

Zakonom se uspostavlja institut ovlaštenog predstavnika za rješavanje šteta koje su nastale u drugoj državi članici Europske unije koja nije država uobičajenog prebivališta odnosno sjedišta oštećene osobe.

Zakonom se uspostavlja institut Informacijskog centra u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje radi pružanja podataka oštećenim osobama radi podnošenja zahtjeva za naknadu štete radi što učinkovitijeg ostvarivanja naplate naknade za štetu.

Zakonom se uspostavlja institut Ureda za naknadu u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje radi zaštite oštećenih osoba samo u iznimnim slučajevima kada je prometna nezgoda nastala u državi članici Europske unije odnosno trećoj državi koja je član Sustava zelene karte a različita je od države oštećene osobe.

Zakonom se uspostavlja obveza društvima za osiguranje koja obavljaju poslove obveznih osiguranja u prometu u drugim državama članicama Europske unije, u okviru slobode pružanja usluga, imenovanje predstavnika koji mora imati sjedište u državi članici Europske unije za koju je imenovan i u ime i za račun osiguratelja koji ga je imenovao obavljati poslove obrade zahtjeva za naknadu štete, isplate šteta i zastupati to društvo pred sudovima i nadležnim tijelima države za koju je imenovan.

Odredbe Zakona koje se odnose na Ovlaštenog predstavnika, Ured za naknadu i predstavnika društva za osiguranje sa sjedištem u državi članici Europske unije, kao i odredbe koje utvrđuju razmjenu podataka Informacijskog centra s informacijskim centrima država članica Europske unije imaju odgođen početak važenja i počinju vrijediti danom punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, čime je napravljena iznimka od važenja pojedinih odredbi Zakona u odnosu na njegovo stupanje na snagu. Ovakvo rješenje je nužno, jer navedene odredbe nije moguće primjenjivati prije punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji.

Polazište izrade Zakona

Polazište izrade Zakona su odredbe sljedećih Direktiva Europske unije:

1. Direktiva Vijeća 72/166/EEZ o usklađivanju pravnih propisa država članica, koji se odnose na osiguranje od odgovornosti za uporabu motornih vozila i na izvršenje obveze osiguranja od te vrste odgovornosti
2. Direktiva Vijeća 72/430/EEZ kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva Vijeća 72/166/EEZ o usklađivanju zakona zemalja članica vezano na osiguranje od obvezne automobilske odgovornosti glede korištenja motornih vozila i provedbe obveze osiguranja od te odgovornosti
3. Druga direktiva Vijeća 84/5/EEZ o usklađivanju zakona država članica na području osiguranja od odgovornosti za uporabu motornih vozila
4. Treća direktiva Vijeća 90/232/EEZ o usklađivanju zakona država članica na području osiguranja odgovornosti motornih vozila
5. Direktiva Europskog parlamenta i Vijeća 2000/26/EZ o usklađivanju zakona država članica na području osiguranja od odgovornosti iz uporabe motornih vozila i izmjeni direktiva Vijeća 73/239/EEZ i 88/357/EEZ (Četvrta direktiva o osiguranju motornih vozila)
6. Direktiva 2005/14/EZ Europskog parlamenta i Vijeća koja dopunjuje i mijenja Direktive Vijeća 72/166/EEZ, 84/5/EEZ, 88/357/EEZ i 90/232/EEZ Europskog parlamenta i Vijeća o osiguranju od građanske odgovornosti pri uporabi motornih vozila

Prilikom izrade Zakona u obzir su uzete i pravne norme utvrđene sljedećim međunarodnim propisima:

1. Preporuka broj 5. "Insurance of motorists against third party risks – recommendation No 5.» Europske komisije Ujedinjenih naroda za Europu, Pododbor za cestovni promet, 1949.
2. Rezolucija o olakšanju cestovnog prometa Europske komisije Ujedinjenih naroda za Europu, Odbor za cestovni promet, 1984.
3. Opća pravila sustava zelene karte osiguranja (Kretski sporazum) "Internal regulations), 2003.

Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Donošenjem Zakona proširuje se zaštita žrtava u prometu, skraćuju se rokovi obrade i isplate šteta, te utvrđuje pravo na kamatu oštećenoj osobi od dana podnošenja zahtjeva kao sankcija ne izvršenja obveze osiguratelja u Zakonom predviđenom roku čime se štiti financijski slabija strana u obvezno-pravom odnosu (oštećena osoba), povećavaju se iznosi osigurateljnog pokrića, proširuje se pravo na naknadu štete i od vozila koja prema zakonodavstvu zemlje uobičajenog staništa ne podliježu obvezi osiguranja od autoodgovornosti, proširuje se značaj Europskog izvješća o nezgodi kao dokaza o štetnom događaju, proširuju se obveze Hrvatskog ureda za osiguranje za odgovornosti za štete i omogućuje oštećenim osobama jednostavnije i učinkovitije ostvarenje naknade štete.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovog Zakona neće biti potrebna sredstva iz Državnog proračuna, budući da se obvezna osiguranja u prometu financiraju iz uplaćene premije osiguranika, društvima za osiguranje.

IV. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Odredba članka 161., stavka 1. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, broj 71/00, 129/00, 117/01, 6/02 – pročišćeni tekst: 41/02, 93/03 i 58/04) utvrđuje da se po hitnom postupku donose zakoni koji se usklađuju s propisima Europske unije ako to zatraži predlagatelj.

Nacionalnim programom Republike Hrvatske za pridruživanje Europskoj uniji – 2005. godina, Poglavlje III – Sposobnost preuzimanja obveza iz članstva u EU, 3.3. Sloboda pružanja usluga, 3.3.5. Osiguranje, točka 3.3.5.1. Kratkoročni prioriteti usklađivanja zakonodavstva, utvrđeno je usklađivanje zakonodavstva iz područja osiguranja sa direktivama i preporukama Europskog Parlamenta i Europskog Vijeća u 2005. godini.

Slijedom navedenoga, predlaže se donošenje Zakona po hitnom postupku, budući da će se na taj način izvršiti usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske iz područja osiguranja sa zakonodavstvom Europske unije.

V. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA O OBVEZNYM OSIGURANJIMA U PROMETU

GLAVA I.

OPĆE ODREDBE

Opća odredba

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se obvezna osiguranja u prometu.

Obvezna osiguranja u prometu

Članak 2.

(1) Obvezna osiguranja u prometu jesu:

1. osiguranje putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja,
2. osiguranje vlasnika odnosno korisnika (dalje u tekstu: vlasnika) vozila od odgovornosti za štete nanese trećim osobama (dalje u tekstu: osiguranje od automobilske odgovornosti),
3. osiguranje zračnog prijevoznika odnosno operatora zrakoplova (dalje u tekstu: vlasnika) od odgovornosti za štete nanese trećim osobama i putnicima,
4. osiguranje vlasnika odnosno korisnika (dalje u tekstu: vlasnika) brodice na motorni pogon (dalje u tekstu: brodice) odnosno jahte od odgovornosti za štete nanese trećim osobama.

(2) Odredbe ovoga Zakona ne odnose se na prijevozna sredstva oružanih snaga Republike Hrvatske.

(3) Za naknadu štete koja je nastala uporabom prijevoznog sredstva iz stavka 2. ovoga članka jamči Republika Hrvatska.

Pojmovi

Članak 3.

(1) Pojedini pojmovi, u smislu ovoga Zakona, imaju sljedeće značenje:

1. «*prometna nezgoda*» je događaj kod kojeg je šteta nastala zbog uporabe prijevoznog sredstva,
2. «*prijevozno sredstvo*» je vozilo, zrakoplov, brodica odnosno jahta,
3. «*korisnik prijevoznog sredstva*» je fizička ili pravna osoba koja voljom vlasnika stvarno raspolaže prijevoznim sredstvom,

4. «*ugovaratelj osiguranja*» je osoba koja je s društvom za osiguranje sklopila ugovor o osiguranju,
5. «*osiguranik*» je osoba čiji je imovinski interes osiguran,
6. «*vozač*» je osoba koja upravlja prijevoznim sredstvom,
7. «*odgovorni osiguratelj*» je društvo za osiguranje s kojim je vlasnik prijevoznog sredstva, a kojim je prouzročena šteta, sklopio ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama,
8. «*oštećena osoba*» je svaka osoba kojoj je nanесena šteta na stvarima i/ili na osobama, koja na temelju ovoga Zakona ima pravo podnijeti odštetni zahtjev,
9. «*vozilo*» je svako motorno vozilo odnosno svako priključno vozilo,
10. «*motorno vozilo*» je svako vozilo koje se pokreće snagom vlastitog motora, osim vozila koja se kreću po tračnicama,
11. «*priključno vozilo*» je svako vozilo namijenjeno da ga vuče motorno vozilo,
12. «*neosigurano vozilo*» je vozilo iz točke 9. ovoga članka za koje nije sklopljen ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti ili je trajanje osiguranja isteklo, a ugovor o osiguranju nije produžen ni u početnom roku,
13. «*nepoznato vozilo*» je vozilo iz točke 9. ovoga članka koje nije bilo moguće identificirati, kao ni njegova odgovornog osiguratelja,
14. «*počekni rok*» je razdoblje od 30 dana nakon isteka ugovora o osiguranju u kojem se prava i dužnosti iz ugovora o osiguranju produžuju,
15. «*zrakoplov*» je svaka naprava koja se održava u atmosferi zbog reakcije zraka osim reakcije zraka u odnosu na Zemljinu površinu,
16. «*zračni prijevoznik*» je subjekt koji ima svjedodžbu o sposobnosti ili drugu odgovarajuću dozvolu za rad u zračnom prometu,
17. «*operator zrakoplova*» je osoba koja stalno odlučuje o upotrebi ili radu zrakoplova odnosno na koju je zrakoplov evidentiran u Hrvatskom registru civilnih zrakoplova odnosno drugom odgovarajućem registru zrakoplova,
18. «*let zrakoplova*» u odnosu na:
 - putnika i njegovu osobnu prtljagu koja se nalazi u kabini zrakoplova je vrijeme prijevoza putnika zrakoplovom,

- teret i predanu prtljagu je vrijeme prijevoza prtljage i tereta od trenutka predaje prtljage ili tereta zračnom prijevozniku do trenutka njihove isporuke ovlaštenom primatelju,
 - treće osobe je uporaba zrakoplova od trenutka davanja snage motorima u svrhu vožnje po površini zemlje (tlu) ili stvarnog uzlijetanja do trenutka kada je zrakoplov na površini zemlje (tlu), a njegovi motori su potpuno zaustavljeni, kao i kretanje zrakoplova pomoću vozila za tegljenje ili potiskivanje odnosno pomoću sila koje su tipične za pogon ili uzgon zrakoplova, osobito zračnih struja.
19. «*brodica*» je plovni objekt namijenjen za plovidbu morem koji nije brod ili jahta, a čija ukupna snaga potisnih strojeva prelazi 15 kW, određen u članku 5. točka 15. Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/04);
20. «*jahta*» je plovni objekt za šport i razonodu čija je duljina veća od 12 metara te koji je osim posade ovlašten prevoziti najviše 12 putnika, određen u članku 5. točka 20. Pomorskog zakonika (Narodne novine, br. 181/04);
21. «*teritorij Europske unije*» je područje država članica Europske unije;
22. «*područje država članica Sustava zelene karte osiguranja*» je teritorij Europske unije, područje država EEA (Europski gospodarski prostor) koje nisu članice Europske unije (Island, Norveška i Lihtenštajn) te Andore i Švicarske;
23. «*Multilateralni sporazum*» je sporazum sklopljen između nacionalnih ureda za osiguranje država članica EEA (Europskog gospodarskog prostora) i drugih pridruženih država po kojem se službena registarska pločica države članice u kojoj je vozilo uobičajeno stacionirano smatra dokazom o postojanju valjanog osiguranja od automobilske odgovornosti;
24. «*područje na kojem se vozilo uobičajeno nalazi*» predstavlja teritorij države članice Europske unije :
- čiju registarsku pločicu vozilo nosi, bez obzira jesu li pločice trajne ili privremene,
 - u kojoj su izdane tablice osiguranja ili znak raspoznavanja sličan registarskoj pločici koju vozilo nosi u slučaju kada registracija za određeni tip vozila nije potrebna,
 - u kojoj korisnik vozila ima prebivalište u slučaju kada za određeni tip vozila nije potrebna registarska pločica niti tablica osiguranja niti drugi znak raspoznavanja sličan registarskoj pločici,
 - u kojoj se prometna nezgoda dogodila u slučaju kada vozilo koje je sudjelovalo u prometnoj nezgodi nema nikakvu registarsku pločicu ili ima registarsku pločicu koja ne odgovara ili više ne odgovara vozilu.

25. «*Kretski sporazum*» je sporazum kojim se uređuju međusobni odnosi između nacionalnih ureda za osiguranje država članica Sustava zelene karte osiguranja;
26. «*Zelena karta osiguranja*» je međunarodna karta osiguranja od automobilske odgovornosti koju izdaje nacionalni ured za osiguranje kao dokaz o postojanju valjanog osiguranja od automobilske odgovornosti na području država članica Sustava zelene karte osiguranja;
27. «*kamata*» u smislu ovoga Zakon je zakonska zatezna kamata koju plaća dužnik kada novčanu obvezu ne izvrši u propisanom roku;
28. «*Posebno pravo vučenja (Special Drawing Rights; dalje u tekstu: SDR)*» je obračunska jedinica koju određuje Međunarodni monetarni fond);
29. «*Najviša dopuštena masa zrakoplova pri uzlijetanju (Maximum Take Off Mass, dalje u tekstu: MTOM)*» je najviša dopuštena masa zrakoplova pri uzlijetanju koja odgovara certificiranoj masi specifičnoj za svaki tip zrakoplova i koja je utvrđena u svjedodžbi o plovidbenosti zrakoplova;
30. «*Nadzorno tijelo*» je tijelo koje je Zakonom o osiguranju (Narodne novine, broj /05) ovlašteno za nadzor nad poslovanjem društva za osiguranje.

Dužnost sklapanja i obnove osiguranja

Članak 4.

- (1) Vlasnik prijevoznog sredstva dužan je za osiguranja iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona, prije uporabe prijevoznog sredstva u prometu, sklopiti ugovor o osiguranju te ga obnavljati sve dok je prijevozno sredstvo u prometu.
- (2) Ako prijevozno sredstvo podliježe obvezi registracije te prema propisima o registraciji mora imati prometnu dozvolu, tijelo nadležno za registraciju smije izdati prometnu dozvolu ili drugu odgovarajuću ispravu, produžiti njezinu valjanost tek nakon što vlasnik prijevoznog sredstva na čije će se ime prijevozno sredstvo registrirati predoči dokaz o tome da je sklopio ugovor o osiguranju za osiguranje koje je prema ovome Zakonu obvezno.
- (3) Ako je prijevozno sredstvo, sukladno propisima o registraciji, evidentirano na korisnika prijevoznog sredstva, odredbe ovoga Zakona koje vrijede za vlasnika prijevoznog sredstva na odgovarajući se način primjenjuju i na korisnika prijevoznog sredstva.

Suosigurane osobe

Članak 5.

Osiguranjem vlasnika prijevoznog sredstva od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama pokrивene su i štete koje prouzročе osobe koje voljom vlasnika sudjeluju u uporabi prijevoznog sredstva.

Obveze vozača

Članak 6.

- (1) Vozač je obvezan za vrijeme uporabe prijevoznog sredstva u prometu imati policu osiguranja ili drugi dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju koje mora predočiti na zahtjev ovlaštene službene osobe.
- (2) Iznimno, od odredbe stavka 1. ovoga članka, zračni prijevoznik ili operator zrakoplova obvezan je policu osiguranja ili drugi dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju za obvezno osiguranje iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona za osiguranje putnika u zrakoplovu i osiguranje iz članka 2. stavak 1. točke 3. ovoga Zakona predočiti na zahtjev ovlaštene službene osobe prije nego zrakoplov poleti.
- (3) Vozač je obvezan, u slučaju prometne nezgode, osobne podatke i podatke o osiguranjima koja su prema ovome Zakonu obvezna dati svim sudionicima prometne nezgode, koji na osnovi tih osiguranja imaju pravo podnositi odštetne zahtjeve.

Dužnost dostavljanja podataka o prometnoj nezgodi

Članak 7.

- (1) Tijela ovlaštena za nadzor u prometu i pravosudna tijela, te druga tijela koja vode postupak u povodu prometne nezgode odnosno koja raspolažu podacima vezana uz prometnu nezgodu (zdravstvene ustanove, zavodi koji obavljaju poslove zdravstvenog, mirovinskog ili invalidskog osiguranja i druga tijela) dužna su na zahtjev društva za osiguranje dostaviti podatke o prometnoj nezgodi potrebne za rješavanje odštetnog zahtjeva.
- (2) Tijela ovlaštena za nadzor u prometu dužna su Hrvatskom uredu za osiguranje omogućiti pristup evidencijama o prometnim nezgodama.

Ugovor o obveznom osiguranju i njegov učinak

Članak 8.

- (1) Društvo za osiguranje dužno je sklopiti ugovor o osiguranju sukladno ovome Zakonu i uvjetima za osiguranje odnosno cjenicima premija osiguranja.
- (2) Društvo za osiguranje ne može odbiti ponudu za sklapanje ugovora o osiguranju ako ponuditelj prihvaća uvjete pod kojima društvo za osiguranje provodi tu vrstu osiguranja.

- (3) Uvjeti za osiguranje sastavni su dio ugovora o osiguranju te ih je društvo za osiguranje pri sklapanju ugovora o osiguranju dužno uručiti ugovaratelju osiguranja.
- (4) Uvjetima za osiguranje utvrđuju se odnosi između ugovornih strana koji nisu ili nisu u potpunosti utvrđeni ovim Zakonom.
- (5) Obveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao početak osiguranja, a prestaje po isteku 24-tog sata koji je u ispravi o osiguranju naveden kao dan isteka trajanja osiguranja, ako nije drugačije ugovoreno.
- (6) Kod ugovora o osiguranju sklopljenog na jednu ili više godina, prava i obveze iz ugovora o osiguranju produžuju se nakon isteka ugovora o osiguranju za 30 dana (počekni rok) ako društvu za osiguranje najmanje tri dana prije isteka trajanja osiguranja nije uručena izjava ugovaratelja osiguranja da ne pristaje na produženje ugovora o osiguranju.
- (7) Ako se u počeknom roku iz stavka 6. ovoga članka dogodi osigurani slučaj, ugovaratelj osiguranja u obvezi je platiti premiju osiguranja za cijelu sljedeću godinu osiguranja.
- (8) Ako u počeknom roku iz stavka 6. ovoga članka ugovaratelj osiguranja sklopi ugovor o osiguranju s drugim društvom za osiguranje, prethodni osiguratelj ima pravo na premiju osiguranja za razdoblje do dana sklapanja ugovora o osiguranju s drugim društvom za osiguranje, i to razmjerno razdoblju njegova osigurateljnog pokrivača.
- (9) Ako društvo za osiguranje utvrdi da je vlasniku prijevoznog sredstva isteklo osigurateljno pokrivače, dužno je o tome obavijestiti nadležno tijelo unutarnjih poslova u roku 15 dana.
- (10) Ako društvo za osiguranje utvrdi da je vlasniku prijevoznog sredstva isteklo osigurateljno pokrivače, dužno je o tome obavijestiti Informacijski centar Hrvatskog ureda za osiguranje u roku 15 dana.

Teritorijalna valjanost osiguranja

Članak 9.

- (1) Ugovor o osiguranju za obvezna osiguranja iz članka 2. stavak 1. točaka 1. i 4. ovoga Zakona mora pokrivati štete nastale na području Republike Hrvatske.
- (2) Ugovor o osiguranju za obvezno osiguranje iz članka 2. stavak 1. točke 2. ovoga Zakona mora pokrivati štete nastale na području Republike Hrvatske i teritoriju država članica Sustava zelene karte osiguranja.

- (3) Osigurateljno pokriće za obvezno osiguranje iz članka 2. stavak 1. točke 2. ovoga Zakona odnosi se na područje Republike Hrvatske i područje država članica Sustava zelene karte osiguranja, ako drugačije nije ugovoreno.

Izveštavanje nadzornog tijela o uvjetima i cjenicima premija osiguranja

Članak 10.

- (1) Društvo za osiguranje dužno je obavijestiti nadzorno tijelo o uvjetima osiguranja i tehničkoj podlozi koju upotrebljava pri izračunu cjenika premija osiguranja iz članka 2. ovoga Zakona najkasnije 60 dana prije njihove primjene i to isključivo u svrhu provjere da li jesu sukladne sa zakonskim propisima, aktuarskim načelima i pravilima struke.
- (2) Ako nadzorno tijelo utvrdi da uvjeti osiguranja i tehnička podloga iz stavka 1. ovoga članka nisu sukladne sa zakonskim propisima, aktuarskim načelima i pravilima struke, donijet će mjeru da ih društvo za osiguranje izmijeni sukladno propisima.
- (3) Ako je nadzorno tijelo donijelo mjeru iz stavka 2. ovoga članka, društvo za osiguranje ne smije primjenjivati uvjete osiguranja i cjenike premije osiguranja zbog kojih je ta mjera donesena.

Pravo oštećene osobe na podnošenje neposrednog zahtjeva

Članak 11.

- (1) Odštetni zahtjev po osnovi osiguranja iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona oštećena osoba može podnijeti neposredno odgovornom osiguratelju.
- (2) Ako oštećena osoba podnese odštetni zahtjev neposredno odgovornom osiguratelju, u odgovoru na takav zahtjev odgovorni osiguratelj ne može isticati prigovore koje bi na temelju zakona ili ugovora o osiguranju mogao istaknuti prema osiguranoj osobi zbog nepridržavanja zakona ili ugovora o osiguranju.
- (3) Društva za osiguranje mogu sklopiti sporazum prema kojem odštetni zahtjev po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti može rješavati društvo za osiguranje kod kojeg je oštećena osoba sklopila ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti.

Postupak i rokovi za rješavanje odštetnih zahtjeva te pravo oštećene osobe na podnošenje tužbe

Članak 12.

- (1) Odgovorni osiguratelj dužan je u slučaju neimovinske štete najkasnije u roku 30 dana, a u slučaju imovinske štete najkasnije u roku 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva oštećenoj osobi dostaviti:

- obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete te visina štete neosporni, odnosno
 - utemeljeni odgovor, ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporni.
- (2) Ako odgovorni osiguratelj u roku iz stavka 1. ovoga članka oštećenoj osobi ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete odnosno utemeljeni odgovor, oštećena osoba može protiv njega podnijeti tužbu. Tužba podnesena protiv odgovornog osiguratelja ili odgovorne osobe prije proteka roka iz stavka 1. ovoga članka smatrat će se preuranjenom.
- (3) U slučaju nemogućnosti utvrđenja visine konačnog iznosa štete, odgovorni osiguratelj je oštećenoj osobi dužan isplatiti iznos nespornog iznosa naknade štete kao predujam u roku propisanom iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) U slučaju neizvršenja obveze isplate naknade štete u roku iz stavka 1. ovoga članka, oštećena osoba uz dužni iznos naknade štete, ima pravo i na isplatu iznosa kamate i to od dana podnošenja odštetnog zahtjeva.

Mjere nadzornog tijela

Članak 13.

Nadzorno tijelo odgovornom osiguratelju koji krši odredbe članka 12. ovoga Zakona može:

1. privremeno ili stalno oduzeti dozvolu za obavljanje poslova osiguranja od automobilske odgovornosti,
2. javno objaviti informaciju o nekorektnim postupcima odgovornog osiguratelja na njegov trošak,
3. oduzeti odobrenje za člana uprave odgovornog osiguratelja.

Subrogacijski zahtjevi društava za osiguranje

Članak 14.

Društvo za osiguranje koje je nadoknadilo štetu oštećenoj osobi ili platilo osigurani iznos, a temeljem ovog Zakona nije bilo u obvezi, ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

Primjena pojedinih odredbi ovoga Zakona na Hrvatski ured za osiguranje

Članak 15.

- (1) Odredbe članaka 11., 12. i 14. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju u slučaju kada je sukladno odredbama ovoga Zakona za naknadu štete nadležan Hrvatski ured za osiguranje.
- (2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, iznosi za naknadu štete kada je nadležan Hrvatski ured za osiguranje isplaćuju se iz Garancijskog fonda.

- (3) Obradu i isplatu šteta iz stavka 2. ovoga članka Hrvatski ured za osiguranje može povjeriti svome članu.

Statistički i drugi podaci

Članak 16.

- (1) Društva za osiguranje i Hrvatski ured za osiguranje dužni su prikupljati, obrađivati i voditi statističke i druge podatke o osiguranjima iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona.
- (2) Statistički podaci iz stavka 1. ovoga članka osobito su podaci o osiguranicima, štetnim događajima, procjeni i likvidaciji šteta.
- (3) Društva za osiguranje i Hrvatski ured za osiguranje dužni su podatke iz stavka 1. ovoga članka obrađivati primjenom statističkih standarda osiguranja, sukladno propisima o zaštiti osobnih podataka i propisima o zaštiti podataka.
- (4) Hrvatski ured za osiguranje propisuje sadržaj i oblik podataka iz stavka 1. ovoga članka te način i rokove dostavljanja podataka.
- (5) Hrvatski ured za osiguranje dužan je podatke iz stavka 1. ovoga članka dostaviti nadzornom tijelu na njegov zahtjev.

GLAVA II.

OSIGURANJE PUTNIKA U JAVNOM PROMETU OD POSLJEDICA NESRETNOG SLUČAJA

Obveza sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 17.

- (1) Vlasnici prijevoznih sredstava koja se koriste za prijevoz putnika u javnom prometu dužni su sklopiti ugovor o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja.
- (2) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka dužni su sklopiti vlasnici:
1. autobusa kojim se obavlja javni prijevoz u gradskom, međugradskom i međunarodnom linijskom i izvanlinijskom prometu,
 2. autobusa koji prevoze radnike na posao i s posla te autobusa kojim se prevoze turisti,
 3. taksi - automobila i rent-a-car vozila kad se iznajmljuju s vozačem,
 4. tračnih vozila za prijevoz putnika,

5. svih vrsta pomorskih, jezerskih i riječnih plovila, uključujući skele i splavove, koji na redovitim linijama slobodno prevoze putnike, uključujući krstarenje i prijevoz turista,
6. svih vrsta plovila iz točke 5. ovoga članka koja se iznajmljuju s najmanje jednim članom posade,
7. zrakoplova kojima se obavlja prijevoz osoba i stvari u javnom zračnom prometu,
8. svih ostalih prijevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se uz naplatu prijevoza prevoze putnici u javnom prometu.

Putnici u prijevoznom sredstvu

Članak 18.

- (1) Putnicima se smatraju osobe koje se radi putovanja nalaze u jednom od prijevoznih sredstava određenih za obavljanje javnog prometa, bez obzira na to jesu li već kupile voznu kartu, a također i osobe koje se nalaze u krugu kolodvora, pristaništa i zrakoplovne luke ili u neposrednoj blizini prijevoznog sredstva prije ukrcavanja odnosno nakon iskrcavanja, koje su namjeravale putovati određenim prijevoznim sredstvom ili su njime putovale, osim osoba koje su zaposlene na prijevoznom sredstvu.
- (2) Putnicima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se i osobe koje imaju pravo na besplatnu vožnju.
- (3) Putnicima iz stavka 1. ovoga članka ne smatraju se osobe koje se u zrakoplovu iz članka 17. stavak 2. točke 7. ovoga Zakona nalaze bez pristanka vlasnika zrakoplova, a ni članovi letачke i kabinske posade zrakoplova.

Obveza društva za osiguranje i osigurana svota

Članak 19.

- (1) Obvezu društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju iz članka 17. stavak 1. ovoga Zakona predstavlja osigurana svota važeća na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije određena viša osigurana svota.
- (2) Najniža osigurana svota po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz članka 17. ovoga Zakona za prijevozno sredstvo iz članka 17. stavak 2. točaka 1. do 8. ovoga Zakona po jednom putniku iznosi:

- za slučaj smrti	40.000 kn
- za slučaj trajnog invaliditeta	80.000 kn
- (3) Odluku o povećanju osigurane svote iz stavaka 2. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela.
- (4) Odluka iz stavka 3. ovoga članka objavljuje se u Narodnim novinama.

Pravo na naknadu štete

Članak 20.

- (1) Putnik kojemu se dogodi nesretni slučaj odnosno prema uvjetima osiguranja određeni korisnik u slučaju smrti putnika, ima pravo zahtijevati da društvo za osiguranje kod kojega je sklopljeno osiguranje neposredno njemu izvrši svoju obvezu iz ugovora o osiguranju.
- (2) Ako je za nastalu štetu odgovoran vlasnik prijevoznog sredstva koji je sklopio ugovor o osiguranju putnika u javnom prometu, u naknadu štete koja pripada oštećenoj osobi na temelju osiguranja od automobilske odgovornosti ne uračunava se iznos koji pripada oštećenoj osobi po osnovi obveznog osiguranja putnika u javnom prometu.

Naknada štete neosiguranim putnicima

Članak 21.

Ako vlasnik prijevoznog sredstva nije sklopio ugovor o osiguranju putnika sukladno odredbama ovoga Zakona, a dogodio se nesretni slučaj, putnik odnosno osoba koja bi bila korisnik osiguranja, u slučaju da je ugovor o osiguranju bio sklopljen, može isplatu osiguranog iznosa zahtijevati od Hrvatskog ureda za osiguranje.

GLAVA III.

OSIGURANJE VLASNIKA VOZILA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE NANESENE TREĆIM OSOBAMA

Obveza sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 22.

- (1) Vlasnik vozila dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju uporabom vozila može nanijeti trećim osobama zbog smrti, tjelesne ozljede, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari.
- (2) Ugovorom o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka pokrivena su i štete zbog smrti, tjelesne ozljede, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari putnika u vozilu kojim je prouzročena šteta.
- (3) Osiguranje od automobilske odgovornosti ne pokriva štetu na stvarima koje je vlasnik vozila, kojim je prouzročena šteta, preuzeo radi prijevoza, a nalazile su se u vozilu ili na vozilu kojim je prouzročena šteta.
- (4) Osiguranje od automobilske odgovornosti pokriva štetu nastalu od vučnog vozila kao i štetu nastalu od priključnog vozila.

- (5) Ako je šteta nastala od vučnog ili priključnog vozila dok su oba vozila bila spojena i činila jednu cjelinu ili ako je šteta nastala tijekom vožnje nakon odvajanja priključnog vozila, za štetu trećim osobama solidarno odgovaraju vlasnici obaju vozila, pa oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev ili osiguratelju vučnog vozila ili osiguratelju priključnog vozila.
- (6) Društvo za osiguranje koje je temeljem stavka 5. ovoga članka oštećenoj osobi naknadilo štetu, ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa, kamatu i troškove od osiguratelja vučnog odnosno priključnog vozila ako postoji odgovornost njegovog osiguranika za štetu i u okviru njegove odgovornosti.
- (7) Društvo za osiguranje dužno je na zahtjev svog osiguranika izdati potvrdu o eventualno postavljenim odštetnim zahtjevima trećih osoba temeljem osiguranja od automobilske odgovornosti svog osiguranika.
- (8) Potvrda iz stavka 7. ovoga članka mora pokrivati razdoblje od najmanje pet godina postojanja osigurateljnog pokrivača, a društvo za osiguranje dužno ju je izdati u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Isključenje iz osiguranja

Članak 23.

- (1) Po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti pravo na naknadu štete nema:
 1. vozač vozila kojim je prouzročena šteta te njegovi srodnici i druge fizičke ili pravne osobe glede štete zbog smrti ili tjelesne ozljede vozača,
 2. vlasnik, suvlasnik odnosno zajednički vlasnik te svaki drugi korisnik vozila kojim je prouzročena šteta i to na naknadu štete na stvarima,
 3. suputnik koji je dragovoljno ušao u vozilo kojim je uzrokovana šteta a kojim je upravljao neovlašteni vozač, ako osiguratelj dokaže da je ta okolnost suputniku bila poznata,
 4. suputnik koji je dragovoljno ušao u neosigurano vozilo kojim je uzrokovana šteta, ako Hrvatski ured za osiguranje dokaže da je ova okolnost suputniku bila poznata,
 5. oštećena osoba kojoj je šteta nastala:
 - zbog uporabe vozila na športskim priredbama koje se održavaju na cesti ili dijelu ceste zatvorenom za promet drugim vozačima, a kojih je cilj postizanje najveće ili najveće prosječne brzine, odnosno na vježbama za te priredbe,
 - zbog djelovanja nuklearne energije za vrijeme prijevoza radioaktivnog materijala,
 - zbog ratnih operacija, pobuna ili terorističkog čina, s tim da društvo za osiguranje u tom slučaju mora dokazati da je šteta prouzročena takvim događajem.

Naknada štete u slučaju gubitka prava iz osiguranja

Članak 24.

- (1) Osigurana osoba gubi prava iz osiguranja u sljedećim slučajevima:
 1. ako vozač nije koristio vozilo u svrhu kojoj je namijenjeno,
 2. ako vozač nije imao važeću vozačku dozvolu odgovarajuće vrste ili kategorije, osim ako je za vrijeme poduke iz vožnje vozilom upravljao kandidat za vozača motornog vozila, uz poštovanje svih propisa kojima se ta poduka uređuje,
 3. ako je vozaču oduzeta vozačka dozvola ili je isključen iz prometa ili ako mu je izrečena zaštitna mjera zabrane upravljanja vozilom određene vrste ili kategorije ili mjera prestanka važenja vozačke dozvole odnosno zaštitna mjera zabrane uporabe inozemne vozačke dozvole na teritoriju Republike Hrvatske,
 4. ako je vozač upravljao vozilom pod utjecajem alkohola iznad ugovorene granice, opojnih droga, te psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih tvari,
 5. ako je vozač štetu prouzročio namjerno,
 6. ako je šteta nastala zbog toga što je vozilo bilo tehnički neispravno, a ta je okolnost vozaču vozila bila poznata;
- (2) Gubitak prava iz osiguranja temeljem stavka 1. točaka 1. do 6. ovoga članka nema utjecaja na pravo oštećene osobe na naknadu štete te oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev odgovornom osiguratelju.
- (3) Društvo za osiguranje koje je temeljem stavka 1. točke 5. ovoga članka oštećenoj osobi isplatilo štetu ima pravo od osobe koja je odgovorna za štetu na naknadu cjelokupno isplaćenog iznosa štete, na kamatu i troškove, a u slučaju iz stavka 1. točaka 1., 2., 3., 4. i 6. ovoga članka najviše do iznosa 12 (dvanaest) prosječnih neto-plaća prema zadnjem službenom izvješću Državnog zavoda za statistiku.

Naknada štete u slučaju neovlaštene vožnje

Članak 25.

- (1) Ako je štetu prouzročio vozač koji je neovlašteno upravljao vozilom, oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev odgovornom osiguratelju, osim u slučaju iz članka 23. stavak 1. točke 3. ovoga Zakona.
- (2) Neovlaštenim vozačem smatra se osoba koja je u vrijeme štetnog događaja bez suglasnosti vlasnika upotrijebila vozilo, a nije kod njega zaposlena u vezi s pogonom motornog vozila, nije ni član njegovog obiteljskog domaćinstva, a niti joj je vlasnik vozilo predao u posjed.
- (3) Društvo za osiguranje koje je oštećenoj osobi isplatilo štetu ima pravo od osobe koja je odgovorna za štetu na naknadu cjelokupno isplaćenog iznosa štete, kamata i troškova.

Obveza društva za osiguranje i osigurana svota

Članak 26.

- (1) Obveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju iz članka 22. ovoga Zakona predstavlja osigurana svota važeća na dan štetnog događaja ako ugovorom o osiguranju nije ugovoren viši iznos.
- (2) Najniža osigurana svota po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka iznosi:
 1. Za štetu zbog smrti, tjelesne ozljede i oštećenja zdravlja nanesenu:
 - autobusom i teretnim vozilom odnosno priključnim vozilom 6.500.000 kn
 - vozilom kojim se prevoze opasne tvari 8.000.000 kn
 - ostalim vozilima odnosno nepoznatim vozilima 3.500.000 kn
 2. Za štetu zbog uništenja ili oštećenja stvari nanesenu:
 - autobusom i teretnim vozilom odnosno priključnim vozilom 3.500.000 kn
 - vozilom kojim se prevoze opasne tvari 4.000.000 kn
 - ostalim vozilima odnosno nepoznatim vozilima 1.500.000 kn
- (3) Ako ima više oštećenih osoba, a ukupna šteta je veća od iznosa iz stavka 2. ovoga članka, prava oštećenih osoba prema društvu za osiguranje razmjerno se smanjuju.
- (4) Društvo za osiguranje koje je isplatilo jednoj oštećenoj osobi iznos veći od onoga koji joj pripada s obzirom na razmjerno sniženje naknade, jer unatoč poduzetim mjerama nije moglo znati da postoje i druge oštećene osobe, ostaje u obvezi prema tim drugim osobama samo do visine iznosa iz stavka 2. ovoga članka.
- (5) Društvo za osiguranje kod kojega se vlasnik vozila osigurao od automobilske odgovornosti, dužno je štetu koja je uporabom vozila nanesena u državama članicama Sustava zelene karte osiguranja, a koja je viša od iznosa iz stavka 2. ovoga članka, nadoknaditi do iznosa određenog propisima o obveznom osiguranju države u kojoj je šteta nastala.
- (6) Odluku o povećanju osigurane svote iz stavka 2. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela.
- (7) Odluka iz stavka 6. ovoga članka objavljuje se u Narodnim novinama.

Subrogacijski zahtjevi nositelja socijalnog osiguranja

Članak 27.

- (1) Društvo za osiguranje obvezno je zavodima koji obavljaju poslove zdravstvenoga, mirovinskog ili invalidskog osiguranja naknaditi stvarnu štetu u

okviru odgovornosti svoga osiguranika i u granicama obveza preuzetih ugovorom o osiguranju.

- (2) Stvarnom štetom u smislu stavka 1. ovoga članka smatraju se troškovi liječenja i drugi nužni troškovi učinjeni sukladno propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i razmjerni iznos mirovine oštećene osobe odnosno članova njezine obitelji.
- (3) Razmjerni iznos mirovine određuje se prema propisima o mirovinskom osiguranju u visini razlike između invalidske mirovine utvrđene rješenjem Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje i invalidske mirovine koja bi bila utvrđena u slučaju povrede na radu.
- (4) Odredbe stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju na subrogacijske zahtjeve društava za osiguranje za naknadu stvarne štete isplaćene temeljem dobrovoljnog zdravstvenog, mirovinskog, rentnog ili sličnog osiguranja.

Promjena vlasnika vozila

Članak 28.

- (1) Ako se za vrijeme trajanja osiguranja promijeni vlasnik vozila, prava i obveze iz ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti prenose se na novog vlasnika, i traju do isteka trajanja osiguranja uključujući i prava i obveze iz članka 8. ovoga Zakona.
- (2) Tijela ovlaštena za registraciju vozila dužna su o promjeni podataka u evidenciji o registriranim vozilima u roku osam (8) dana obavijestiti Hrvatski ured za osiguranje.

Naknada štete nastale uporabom neosiguranog vozila

Članak 29.

- (1) Oštećena osoba kojoj je šteta nanescena uporabom vozila čiji se vlasnik nije osigurao od automobilske odgovornosti može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.
- (2) Oštećena osoba kojoj je šteta nanescena uporabom neregistriranog vozila preuzetog u drugoj državi članici kojem je odredište Republika Hrvatska u roku najviše trideset (30) dana nakon isporuke vozila može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.
- (3) U slučaju štete nanescene uporabom vozila iz stavka 1. i 2. ovoga članka Hrvatski ured za osiguranje jamči za obveze najviše do iznosa iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona.
- (4) Obradu i isplatu takvih šteta Hrvatski ured za osiguranje može povjeriti svome članu, koji je obavezan štetu obraditi i isplatiti na teret Garancijskog fonda.

- (5) Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu, i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

Naknada štete nastale uporabom nepoznatog vozila

Članak 30.

- (1) Oštećena fizička osoba kojoj je šteta nanesena uporabom nepoznatog vozila može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.
- (2) Oštećena fizička osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete zbog smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja i to najviše do iznosa iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona.
- (3) Oštećena osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete zbog uništenja ili oštećenja stvari do iznosa iz stavka 2. ovoga članka propisanog za štete na stvarima i uz samopridržaj u iznosu od 3.750 kuna ako je Hrvatski ured za osiguranje nekom od sudionika ove prometne nezgode nadoknadio štetu zbog smrti ili teških tjelesnih ozljeda koje su zahtijevale bolničko liječenje.
- (4) Ako se pronađe vozilo čijom je uporabom nanesena šteta te se utvrdi odgovorni osiguratelj, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od odgovorne osobe odnosno od odgovornog osiguratelja, i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

Naknada štete u slučaju nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje odnosno stečaja

Članak 31.

- (1) U slučaju nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje odnosno stečaja na osnovi pravomoćnog rješenja nadležnog trgovačkog suda, oštećena osoba može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.
- (2) Oštećena osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete najviše do iznosa iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona.
- (3) U slučaju isplate štete tijekom provođenja likvidacijskog postupka, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od društva za osiguranje nad kojim se provodi likvidacijski postupak i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova, a ako je nad društvom za osiguranje otvoren stečaj, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu tih iznosa iz stečajne mase društva za osiguranje.

Međunarodna isprava o osiguranju vozila inozemne registracije

Članak 32.

- (1) Vozač koji vozilom inozemne registracije ulazi na teritorij Republike Hrvatske mora imati valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od automobilske odgovornosti koje vrijedi na teritoriju Europske unije ili neki drugi dokaz o postojanju takva osiguranja, koje pokriva štete najmanje do iznosa iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona.
- (2) Granična policija ovlaštena je kontrolirati ispunjavanje uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

Dokazi postojanja međunarodne isprave

Članak 33.

- (1) Međunarodnim ispravama i dokazima iz članka 32. stavak 1. ovoga Zakona smatra se službena registarska pločica koju nosi vozilo koje je uobičajeno stacionirano na području države čiji je nacionalni ured potpisnik Multilateralnog sporazuma odnosno valjana Zelena karta izdana za vozilo koje potječe iz države čiji nacionalni ured za osiguranje nije potpisnik Multilateralnog sporazuma, te druge isprave i dokazi čiju valjanost priznaje Hrvatski ured za osiguranje.
- (2) Valjanost međunarodnih isprava i dokaza Hrvatski ured za osiguranje priznaje obavještanjem tijela ovlaštenog za nadzor granice Republike Hrvatske.
- (3) Priznavanje valjanosti međunarodnih isprava i dokaza uključuje i jamčenje Hrvatskog ureda za osiguranje za obveze utemeljene tim ispravama i dokazima, a najviše do iznosa iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona.

Pravo na naknadu štete

Članak 34.

- (1) Oštećena osoba kojoj je u Republici Hrvatskoj nanescena šteta uporabom vozila inozemne registracije za koje postoji valjana međunarodna isprava ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32. stavak 1. ovoga Zakona može podnijeti odštetni zahtjev Hrvatskom uredu za osiguranje.
- (2) Za naknadu štete koja je nanescena uporabom vozila s teritorija Europske unije koje nema nikakvu registarsku pločicu ili ima registarsku pločicu koja ne odgovara ili više ne odgovara vozilu odnosno štete nanescene uporabom određenog tipa vozila za koji registarska pločica, tablica osiguranja niti drugi znak raspoznavanja sličan registarskoj pločici nije potreban, primjenjuju se odredbe članka 29. ovoga Zakona, a Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova od Garancijskog fonda one države članice Europske unije u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.
- (3) U slučaju štete nanescene uporabom vozila iz stavka 1. ovoga članka Hrvatski ured za osiguranje jamči za obveze najviše do iznosa iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona, a ako je za vozilo inozemne registracije ugovorom o osiguranju ugovoren veći iznos, Hrvatski ured za osiguranje jamči do visine ugovorenog iznosa osigurateljnog pokrivača.

- (4) Obradu i isplatu ovakvih šteta Hrvatski ured za osiguranje može povjeriti svojim članovima ili specijaliziranim organizacijama za obradu navedenih šteta, koji su dužni odštetni zahtjev obraditi i likvidirati sukladno međunarodnim sporazumima o obveznom osiguranju od automobilske odgovornosti.

Granično osiguranje od automobilske odgovornosti

Članak 35.

- (1) Vozač vozila inozemne registracije koji nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32. stavak 1. ovoga Zakona dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti (granično osiguranje) koje vrijedi na teritoriju država članica Europske unije s važnošću za vrijeme njegovog boravka na teritoriju države članice Europske unije, a najmanje na petnaest (15) dana.
- (2) Za provedbu osiguranja iz stavka 1. ovoga članka nadležan je Hrvatski ured za osiguranje.
- (3) Ako vozač vozila iz stavka 1. ovoga članka prije ulaska na teritorij Republike Hrvatske ne sklopi ugovor o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka, onemogućit će se ulazak vozila zajedno s vozačem na teritorij Republike Hrvatske.
- (4) Ispunjenje obveza vozača vozila inozemne registracije iz stavka 1. ovoga članka nadzire osoba ovlaštena za nadzor granice Republike Hrvatske.
- (5) Ako osoba ovlaštena za nadzor u prometu utvrdi prilikom nadzora da vozač nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz stavka 1. ovoga članka, spriječit će daljnju uporabu vozila i naložiti sklapanje ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti iz stavka 1. ovog članka.

Pravo na naknadu štete po osnovi graničnog osiguranja

Članak 36.

- (1) Oštećena osoba kojoj je šteta nanesena uporabom vozila inozemne registracije koje je osigurano kod osobe iz članka 35. stavak 1. ovoga Zakona može podnijeti odštetni zahtjev osiguratelju koji je izdao policu osiguranja ili Hrvatskom uredu za osiguranje.
- (2) Oštećena osoba ima pravo zahtijevati naknadu štete najviše do iznosa iz članka 26. stavak 2. ovoga Zakona.
- (3) Ako je oštećena osoba odštetni zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnijela osiguratelju koji je izdao policu osiguranja, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članaka 11., 12. i 14. ovoga Zakona.

- (4) Ako je oštećena osoba odštetni zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnijela Hrvatskom uredu za osiguranje, na odgovarajući se način primjenjuju odredbe članka 15. ovoga Zakona.
- (5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od osiguratelja koji je izdao policu osiguranja, i to isplaćenog iznosa štete, kamatu i troškove.
- (6) Oštećena osoba može odštetni zahtjev podnijeti i nacionalnom uredu države u kojoj je nastao štetni događaj, a koji jamči za obveze najviše do iznosa osigurateljnog pokrića propisanog u njegovoj državi.

Pravo na naknadu štete od neosiguranog inozemnog vozila

Članak 37.

- (1) Za naknadu štete koja je nanesena uporabom vozila inozemne registracije koje nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32. stavak 1. ovoga Zakona, a niti ugovor o osiguranju iz članka 36. stavak 1. ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe članka 29. ovoga Zakona.

Europsko izvješće o nezgodi

Članak 38.

- (1) U slučaju prometne nezgode sudionici moraju ispuniti i potpisati te međusobno razmijeniti Europsko izvješće o nezgodi. Uredno ispunjeno Europsko izvješće o nezgodi oštećena osoba i osiguranik mogu koristiti kao odštetni zahtjev po osnovi osiguranja od automobilske odgovornosti.
- (2) Društvo za osiguranje dužno je ugovaratelju osiguranja uz policu osiguranja od automobilske odgovornosti uručiti Europsko izvješće o nezgodi.
- (3) Za vrijeme upotrebe vozila u prometu vozač je dužan imati Europsko izvješće o nezgodi i predočiti ga na zahtjev osobe ovlaštene za nadzor u prometu.

GLAVA IV.

OSIGURANJE VLASNIKA ZRAKOPLOVA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE NANESENE TREĆIM OSOBAMA I PUTNICIMA

Dužnost sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 39.

- (1) Vlasnik zrakoplova upisanog u Hrvatski registar civilnih zrakoplova dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete koje zrakoplov može nanijeti trećim osobama i putnicima.

- (2) Ugovorom o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka pokrivene su:
1. štete trećim osobama zbog smrti, tjelesne ozljede, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari za vrijeme leta zrakoplova,
 2. štete zbog smrti, tjelesne ozljede ili narušavanja zdravlja putnika za vrijeme leta zrakoplova,
 3. štete zbog gubitka odnosno oštećenja osobni stvari putnika koje se nalaze u kabini zrakoplova,
 4. štete zbog gubitka odnosno oštećenja tereta i predane prtljage.
- (3) Treća osoba je svaka osoba osim putnika i članova letачke i kabinske posade zrakoplova za vrijeme leta zrakoplova.
- (4) Putnik iz stavka 2. točke 2. ovoga članka je svaka osoba koja se prevozi zrakoplovom uz pristanak zračnog prijevoznika odnosno operatora zrakoplova, osim članova letачke i kabinske posade zrakoplova koji su u službi za vrijeme leta zrakoplova.
- (5) Ugovor o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka ne mora pokrivati štete iz stavka 2. točke 3. i 4. ako se zrakoplov ne koristi u komercijalne svrhe.
- (6) Ugovorom o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka pokrivene su i štete zbog rizika rata i terorizma.
- (7) Iznimno od odredbi stavka 6. ovoga članka, za zrakoplove kojima MTOM iznosi do 500 kg ugovor o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka ne mora pokrivati štete zbog rizika rata i terorizma.
- (8) Vlasnik inozemnog zrakoplova koji obavlja let zrakoplova u zračnom prostoru Republike Hrvatske mora imati važeći ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete iz stavka 2. ovoga članka, ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.
- (9) Iznimno od odredbi stavka 8. ovoga članka, vlasnik zrakoplova koji nije iz Republike Hrvatske odnosno države članice Europske unije odnosno čiji zrakoplov je registrirani izvan teritorija Europske unije i čiji letovi ne uključuju slijetanje na ili uzlijetanje s teritorija Europske unije, nego samo izvršavanje leta u zračnom prostoru Republike Hrvatske ne mora ugovorom o osiguranju imati pokrivene štete iz stavka 2. točaka 2., 3. i 4. ovoga članka.
- (10) Odredbe članaka 29., 30., 31., 32., 33. i 34. ovoga Zakona kojima se uređuje osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama, odgovarajuće se primjenjuju na osiguranje vlasnika zrakoplova od odgovornosti za štetu nanesenu trećim osobama i putnicima.

Obveza društva za osiguranje i osigurana svota

Članak 40.

(1) Obvezu društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju iz članka 39., stavka 1. ovoga Zakona predstavlja osigurana svota važeća na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije određena viša osigurana svota.

(2) Najniža osigurana svota po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz stavka 1. ovoga članka iznosi:

1. za štete trećim osobama:

a) za parajedrilice i motorne jedrilice, te ovjesne jedrilice kojima MTOM iznosi više od 20 kg 10.000 SDR

b) za slobodne balone s posadom 20.000 SDR

c) za zrakoplove kojima MTOM iznosi:

- od 20 do 500 kg	750.000 SDR
- od 501 do 1000 kg	1.500.000 SDR
- od 1.001 do 2.700 kg	3.000.000 SDR
- od 2.701 do 6000 kg	7.000.000 SDR
- od 6.001 do 12.000 kg	18.000.000 SDR
- od 12.001 do 25.000 kg	80.000.000 SDR
- od 25.000 kg do 50.000 kg	150.000.000 SDR
- od 50.001 kg do 200.000 kg	300.000.000 SDR
- od 200.001 kg do 500.000 kg	500.000.000 SDR
- iznad 500.001 kg	700.000.000 SDR

2. za pojedinog putnika 250.000 SDR

3. za osobne stvari putnika koje se nalaze u kabini zrakoplova 1.000 SDR

4. za teret i predanu prtljagu, po kg 17 SDR

(3) Iznimno od odredbe stavka 2. točke 2. ovoga članka, najniža osigurana svota po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz članka 39. stavak 1. ovoga Zakona za zrakoplove kojima MTOM iznosi 2.700 kg ili manje koji se ne koristi u komercijalne svrhe za pojedinog putnika iznosi 100.000 SDR.

(4) Odluku o povećanju osigurane svote iz stavka 2. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela.

(5) Odluka iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se u Narodnim novinama.

GLAVA V.

OSIGURANJE VLASNIKA BRODICE ODNOSNO JAHTE OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU NANESENU TREĆIM OSOBAMA

Dužnost sklapanja ugovora o osiguranju

Članak 41.

- (1) Vlasnik brodice odnosno jahte čija je snaga porivnih strojeva veća od 15 kW, a koja po propisima o registraciji brodice mora biti upisana u očevidnik brodice odnosno jahti, dužan je sklopiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju uporabom brodice odnosno jahte može nanijeti trećim osobama zbog smrti, tjelesne ozljede ili narušavanja zdravlja.
- (2) Trećim osobama iz stavka 1. ovoga članka ne smatraju se osobe koje se nalaze na brodici odnosno jahti kojom je prouzročena šteta, osobe koje se nalaze na drugoj brodici, jahti, brodu odnosno drugom plovnom objektu.
- (3) Vlasnik inozemne brodice odnosno jahte koja ulazi u teritorijalno more Republike Hrvatske mora imati važeći ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete iz stavka 1. ovoga članka, osim ako ne postoji drugo odgovarajuće jamstvo za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drugačije određeno.
- (4) Odredbe članaka 29., 30., 31., 32., 33. i 34. ovoga Zakona kojima se uređuje osiguranje vlasnika vozila od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama, odgovarajuće se primjenjuju na osiguranje vlasnika brodice odnosno jahte od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama.
- (5) Odredbe ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju na odgovornost vlasnika motornog čamca pri plovidbi unutarnjim vodama Republike Hrvatske.

Osigurana svota

Članak 42.

- (1) Obveze društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju iz članka 41. stavak 1. ovoga Zakona predstavlja osigurana svota važeća na dan štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije određena viša osigurana svota.
- (2) Najniža osigurana svota po jednom štetnom događaju određena ugovorom o osiguranju iz članka 41. stavak 1. ovoga Zakona iznosi 3.500.000 kn.
- (3) Odluku o povećanju osigurane svote iz stavka 2. ovoga članka donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela.
- (4) Odluka iz stavka 3. ovoga članka objavljuje se u Narodnim novinama.

GLAVA VI.

OBAVLJANJE POSLOVA OBVEZNIH OSIGURANJA

Opća odredba

Članak 43.

- (1) Društvo za osiguranje smije obavljati poslove obveznih osiguranja iz članka 2. stavka 1. ovoga Zakona samo ako je član Hrvatskog ureda za osiguranje.

GLAVA VII.

GARANCIJSKI FOND

Garancijski fond

Članak 44.

- (1) Garancijski fond je imovina Hrvatskog ureda za osiguranje namijenjena izvršenju obveza po osnovu:

1. šteta nastalih izvan teritorija Republike Hrvatske u nekoj od država članica Europske unije odnosno trećoj državi članici Sustava zelene karte od osiguranih i neosiguranih vozila koja se uobičajeno nalaze u Republici Hrvatskoj za koje inozemnom nacionalnom uredu, sukladno Kretskom sporazumu, Multilateralnom sporazumu te drugim međunarodnim sporazumima jamči Hrvatski ured za osiguranje,
2. šteta nastalih izvan teritorija Republike Hrvatske u nekoj od država članica Europske unije od vozila inozemne registracije osiguranih na temelju članka 35. stavak 1. ovoga Zakona,
3. šteta nastalih izvan teritorija Republike Hrvatske u nekoj od država članica Europske unije odnosno trećoj državi članici Sustava zelene karte na temelju članka 57. ovoga Zakona,
4. šteta nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od neosiguranih prijevoznih sredstava,
5. šteta zbog smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od nepoznatih prijevoznih sredstava,
6. šteta nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od vozila inozemne registracije iz članka 34., 36. i 37. ovoga Zakona,
7. šteta zbog uništenja ili oštećenja stvari nastalih na teritoriju Republike Hrvatske od nepoznatih vozila na temelju članka 30. ovoga Zakona,
8. šteta koje oštećene osobe nisu mogle naplatiti zbog nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje odnosno stečaja na temelju članka 31.
9. osiguranog iznosa ako vlasnik vozila koje služi za prijevoz putnika suprotno odredbi članka 21. ovoga Zakona nije sklopio ugovor o osiguranju putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja ili ako osigurani iznos nije isplaćen zbog nastanka razloga za prestanak društva za osiguranje odnosno stečaja na temelju članka 31.

- (2) Iz Garancijskog fonda nadoknađuju se i troškovi obrade šteta iz stavka 1. ovoga članka.

- (3) Iz Garancijskog fonda ne nadoknađuju se štete koje prouzroče vozila inozemne registracije koja prometuju na teritoriju Republike Hrvatske na temelju posebnih sporazuma kojih je potpisnik Republika Hrvatska, ako ta vozila nemaju

međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od automobilske odgovornosti iz članka 32., stavka 1. ovoga Zakona.

- (4) Zavodi za zdravstveno, mirovinsko i invalidsko osiguranje te društva za osiguranje sa subrogacijskim potraživanjima, kao i druge fizičke i pravne osobe koje su na bilo koji način neposredno oštećenoj osobi nadoknadile štetu ili dio štete nanesene uporabom neosiguranog ili nepoznatog prijevoznog sredstva, nemaju pravo na naknadu isplaćenih iznosa iz Garancijskog fonda.
- (5) U slučaju postojanja prava na naknadu štete iz Garancijskog fonda, od oštećene se osobe ne smije zahtijevati podnošenje dokaza o tome da osoba odgovorna za štetu odbija odnosno da nije sposobna platiti štetu.
- (6) Mogući spor između Hrvatskog ureda za osiguranje i društva za osiguranje ili između društava za osiguranje, glede pitanja tko je od njih dužan isplatiti naknadu štete oštećenoj osobi, riješit će se na način da je to dužan učiniti onaj kojemu je oštećena osoba prvo podnijela odštetni zahtjev. Naknadu štete oštećenoj osobi treba isplatiti neodgodivo. U slučaju da kasnije bude donesena pravomoćna odluka prema kojoj je naknadu štete dužna isplatiti suprotna strana, strana koja je oštećenoj osobi nadoknadila štetu ima pravo na naknadu i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.
- (7) Za obveze iz ovoga članka oštećenim osobama jamči Hrvatski ured za osiguranje.
- (8) Hrvatski ured za osiguranje ima pravo na naknadu od osobe koja je odgovorna za štetu, i to isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova.

Obveza uplaćivanja doprinosa za Garancijski fond

Članak 45.

- (1) Društvo za osiguranje koje obavlja poslove obveznih osiguranja iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona dužno je Hrvatskom uredu za osiguranje uplaćivati doprinos za Garancijski fond, i to razmjerno premiji ostvarenoj u određenoj vrsti obveznog osiguranja u prethodnoj godini.
- (2) Nadzorno tijelo propisat će način obračuna i rokove uplate doprinosa iz stavka 1. ovoga članka.
- (3) Hrvatski ured za osiguranje dužan je neodgodivo obavijestiti nadzorno tijelo ako društvo za osiguranje postupa u suprotnosti s odredbama stavka 1. ovoga članka i propisima donesenima na temelju stavka 2. ovoga članka.
- (4) Ako društvo za osiguranje postupa u suprotnosti s odredbama stavka 1. ovoga članka i propisa donesenih na temelju stavka 2. ovoga članka, nadzorno tijelo takvom društvu može oduzeti dozvolu za obavljanje poslova obveznih osiguranja iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona.

Imovina namijenjena za obveze Garancijskog fonda

Članak 46.

- (1) Hrvatski ured za osiguranje dužan je imovinu namijenjenu za obveze Garancijskog fonda voditi odvojeno od ostale imovine Hrvatskog ureda za osiguranje.
- (2) Hrvatski ured za osiguranje dužan je nadzornom tijelu dostavljati mjesečno izvješće o stanju imovine namijenjene za obveze Garancijskog fonda.
- (3) Nadzorno tijelo podrobnije će propisati način vođenja i uporabe imovine namijenjene za obveze Garancijskog fonda.

GLAVA VIII.

POSEBNE ODREDBE O PROVOĐENJU OSIGURANJA OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

VIII.1. Zaštita oštećenih osoba u prometnim nezgodama u državama članicama Europske unije

Ovlašteni predstavnik za rješavanje šteta

Članak 47.

- (1) Ovlašteni predstavnik za rješavanje šteta temeljem osiguranja od automobilske odgovornosti (dalje u tekstu: ovlašteni predstavnik) je osoba koja u ime i za račun odgovornog osiguratelja prikuplja informacije, poduzima mjere potrebne za rješavanje šteta te u državi stalnog prebivališta oštećene osobe obavlja odgovarajuće isplate u slučaju šteta nastalih zbog prometne nezgode u državi članici Europske unije koja nije država stalnog prebivališta oštećene osobe odnosno u trećim državama čiji je nacionalni Ured za osiguranje član Sustava zelene karte, a prouzročeni uporabom vozila koja su osigurana i uobičajeno stacionirana u nekoj od država članica Europske unije različitoj od države stalnog prebivališta oštećene osobe.
- (2) Ovlašteni predstavnik mora imati sve potrebne ovlasti za zastupanje društva za osiguranje u odnosu na oštećene osobe i državna tijela, te u toj državi mora imati sjedište odnosno prebivalište.
- (3) Ovlašteni predstavnik mora biti osposobljen za obradu odštetnih zahtjeva na službenom jeziku države za koju je imenovan.
- (4) Ovlašteni predstavnik može raditi za jedno društvo ili za više društava za osiguranje.
- (5) Bez obzira na odredbu stavka 1. ovoga članka, oštećena osoba može odštetni zahtjev ostvarivati izravno od prouzročitelja prometne nezgode ili odgovornog osiguratelja.

- (6) Pravne osobe iz članka 27. ovoga Zakona te druge pravne osobe na koje su temeljem ovoga Zakona prenijeta prava oštećene osobe na naknadu, nemaju pravo ostvarivati naknadu štete od ovlaštenog predstavnika.

Članak 48.

- (1) Društvo za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja od automobilske odgovornosti na teritoriju Republike Hrvatske, dužno je u svim drugim državama članicama Europske unije imenovati ovlaštene predstavnike.
- (2) Društvo za osiguranje putem Informacijskog centra izvješćuje informacijske centre drugih država članica Europske unije o imenima i adresama ovlaštenih predstavnika.

Članak 49.

Sustav imenovanja ovlaštenih predstavnika u državama članicama Europske unije ne utječe na materijalno pravo koje se primjenjuje pri obradi konkretnih odštetnih zahtjeva, niti mijenja sudsku nadležnost.

Članak 50.

- (1) U slučaju neimovinske štete odgovorni je osiguratelj ili njegov ovlašten predstavnik dužan u roku tri mjeseca od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, oštećenoj osobi dostaviti:
- obrazloženu ponudu za naknadu štete ako su odgovornost za naknadu štete i visina šteta neosporni,
 - utemeljeni odgovor ako su odgovornost za naknadu štete ili visina šteta sporni.
- (2) Ako odgovorni osiguratelj ili njegov ovlašten predstavnik u roku iz stavka 1. ovoga članka oštećenoj osobi ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete, odnosno utemeljeni odgovor, oštećena osoba protiv odgovornog osiguratelja može podnijeti tužbu u mjestu svoga prebivališta.
- (3) Nadzorno tijelo izvijestit će nadležno nadzorno tijelo države članice ako odgovorni osiguratelj ili njegov ovlašten predstavnik krši odredbu stavka 1. ovoga članka.

VIII.2. Informacijski centar

Članak 51.

- (1) Informacijski centar uspostavlja se u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje radi što učinkovitijeg ostvarivanja odštetnog zahtjeva na osnovi šteta nastalih u prometnim nezgodama uporabom vozila.

Članak 52.

- (1) Informacijski centar iz članka 51. ovoga Zakona:
 1. prikuplja podatke i vodi registar podataka,
 2. omogućuje uvid u podatke iz točke 1. ovoga stavka,
 3. pruža pomoć oštećenim osobama pri prikupljanju podataka iz registra iz točke 1. ovoga stavka i prikupljanju podataka iz registara informacijskih centara drugih država članica Europske unije.
- (2) Registar iz stavka 1. točke 1. ovoga članka sadrži podatke:
 1. o registarskim oznakama, vrstama, markama, tipovima te brojevima šasija vozila registriranih u Republici Hrvatskoj,
 2. o brojevima polica osiguranja od automobilske odgovornosti za vozila iz točke 1. ovoga stavka,
 3. o datumima prestanka važenja osigurateljnog pokrića temeljem ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti,
 4. o nazivima i sjedištima društava za osiguranje koja pružaju osigurateljno pokriće na temelju polica osiguranja iz točke 3. ovoga stavka,
 5. o imenu i prezimenu (odnosno nazivu), datumu rođenja, stalnom i privremenom prebivalištu osiguranika,
 6. o imenima i adresama odnosno sjedištima ovlaštenih predstavnika koje su imenovala društva za osiguranje iz Republike Hrvatske u drugim državama članicama Europske unije,
 7. o popisu vlasnika vozila koja su u Republici Hrvatskoj izuzeta od obveze osiguranja od automobilske odgovornosti.
- (3) Podaci iz stavka 2. ovoga članka prikupljaju se od društava za osiguranje i evidencije registriranih vozila u Republici Hrvatskoj.
- (4) Na zahtjev oštećene osobe podatke iz stavka 2. ovoga članka Hrvatski ured za osiguranje zatražit će i iz registara informacijskih centara drugih država članica Europske unije.
- (5) Društvo za osiguranje i tijelo koje vodi evidenciju registriranih vozila u Republici Hrvatskoj dužni su podatke iz stavka 2. ovoga članka redovno dostavljati Hrvatskom uredu za osiguranje.

Članak 53.

Podatke iz članka 52. stavak 2. točaka 1., 2., 3., 4. i 5. ovoga Zakona Informacijski centar čuva najmanje sedam godina od dana objave registracije vozila ili prestanka važenja police osiguranja.

Članak 54.

Radi pružanja pomoći kod prikupljanja podataka iz članka 52. stavak 1. točke 3. ovoga Zakona Informacijski centar surađuje s informacijskim centrima drugih država članica Europske unije.

Članak 55.

- (1) Informacijski centar dužan je oštećenim osobama sedam godina nakon prometne nezgode, iz svoga ili iz registra Informacijskog centra druge države članice Europske unije, neodgodivo omogućiti uvid u sljedeće podatke:
 1. naziv i adresu društva za osiguranje koje pruža osigurateljno pokriće na temelju police osiguranja vozila kojim je prouzročena prometna nezgoda,
 2. broj police osiguranja iz točke 1. ovoga stavka,
 3. ime i prezime (odnosno naziv) te adresu ovlaštenog predstavnika u Republici Hrvatskoj kojeg je imenovalo društvo za osiguranje države članice Europske unije koje pruža osigurateljno pokriće temeljem police osiguranja vozila kojim je prometna nezgoda prouzročena.
- (2) Informacijski centar na zahtjev oštećene osobe prikuplja podatke o imenu i prezimenu (odnosno nazivu) te adresi vlasnika, pretežitog vozača ili evidentiranog korisnika vozila ako je oštećena osoba iskazala pravni interes za prikupljanje takve informacije. Navedene podatke Informacijski centar prikuplja ponajprije od društava za osiguranje ili od tijela nadležnih za registraciju vozila.
- (3) Informacijski centar pribavlja za oštećenu osobu podatak o imenu i prezimenu (odnosno nazivu) te adresi osobe koja mu jamči za štetu prouzročenu vozilom za koju vrijedi izuzetak od obveze sklapanja osiguranja od automobilske odgovornosti.

Članak 56.

- (1) Informacijski centar mora svim oštećenim osobama te drugim sudionicima bilo koje prometne nezgode omogućiti uvid u podatke i korištenje podataka sukladno ovom Zakonu.
- (2) Obrada i čuvanje podataka, omogućavanje uvida u podatke i korištenje podataka koji su po svojoj prirodi osobni podaci, mora se obavljati sukladno odredbama članka 16. ovoga Zakona.

VIII.3. Ured za naknadu

Članak 57.

- (1) Ured za naknadu uspostavlja se u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje.

- (2) Oštećene osobe sa stalnim prebivalištem u Republici Hrvatskoj odštetni zahtjev mogu podnijeti Uredu za naknadu ako je prometna nezgoda nastala u drugoj državi članici Europske unije odnosno u trećoj državi čiji je nacionalni Ured za osiguranje član Sustava zelene karte, a prouzročena je vozilom koje je osigurano te uobičajeno stacionirano u drugoj državi članici Europske unije.
- (3) Ured za naknadu nadležan je samo u iznimnim slučajevima kada odgovorni osiguratelj odnosno njegov ovlašteni predstavnik nisu ispunili svoje obveze propisane ovim Zakonom.
- (4) Oštećene osobe iz stavka 3. ovoga članka mogu svoj odštetni zahtjev podnijeti Uredu za naknadu:
 1. ako u roku tri mjeseca od dana kada je oštećena osoba podnijela svoj odštetni zahtjev odgovornom osiguratelju ili njegovu ovlaštenom predstavniku, odgovorni osiguratelj ili njegov ovlašteni predstavnik nisu postupili sukladno članku 50. ovoga Zakona,
 2. ako odgovorni osiguratelj u Republici Hrvatskoj nije imenovao ovlaštenog predstavnika; u tom slučaju oštećena osoba ne smije podnijeti odštetni zahtjev Uredu za naknadu ako odštetni zahtjev već ostvaruje neposredno od odgovornog osiguratelja i ako je oštećena osoba u roku tri mjeseca nakon podnošenja odštetnog zahtjeva od odgovornog osiguratelja dobila utemeljen odgovor,
 3. ako nije bilo moguće u roku dva mjeseca od dana podnošenja odštetnog zahtjeva identificirati vozilo odnosno odgovornog osiguratelja.

Članak 58.

- (1) Ured za naknadu dužan je očitovati se o odštetnom zahtjevu u roku dva mjeseca od dana podnošenja odštetnog zahtjeva. Ured za naknadu obustavit će postupak ako društvo za osiguranje ili njegov ovlašteni predstavnik ispuni svoje obveze iz članka 50. ovoga Zakona.
- (2) Ured za naknadu o primitku odštetnog zahtjeva i o tome da će u roku dva mjeseca od primitka odštetnog zahtjeva postupiti na odgovarajući način odmah obavješćuje:
 - a) odgovornog osiguratelja ili njegova ovlaštenog predstavnika,
 - b) Ured za naknadu u državi članici Europske unije u kojoj je registrirano društvo za osiguranje kod kojeg je sklopljen ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti,
 - c) osobu koja je prouzročila prometnu nezgodu ako je ona poznata.

Članak 59.

- (1) Ako je oštećena osoba iz članka 57. ovoga Zakona izravno protiv prouzročitelja prometne nezgode ili odgovornog osiguratelja pokrenula sudski postupak, odštetni zahtjev ne može uputiti Uredu za naknadu.

- (2) Pravne osobe na koje su temeljem zakona prešla prava oštećenih osoba na naknadu štete prema prouzročitelju prometne nezgode ili njegovu društvu za osiguranje i pravne osobe iz članka 27. ovoga Zakona nemaju pravo na naknadu štete od Ureda za naknadu.
- (3) Ako je Ured za naknadu oštećenoj osobi iz članka 57. ovoga Zakona isplatio štetu, ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete i troškova od Ureda za naknadu one države članice Europske unije kod čijeg je društva za osiguranje, sukladno sklopljenim međunarodnim sporazumima, sklopljen ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti.
- (4) Ured za naknadu dužan je, sukladno sklopljenim međunarodnim sporazumima, nadoknaditi isplaćeni iznos štete Uredu za naknadu države članice Europske unije ako se radi o obvezi temeljem ugovora o osiguranju od automobilske odgovornosti društva za osiguranje koje je registrirano na području Republike Hrvatske.

Članak 60.

- (1) Ako nije moguće identificirati vozilo koje je prouzročilo štetu odnosno ako u roku dva mjeseca od dana podnošenja odštetnog zahtjeva nije bilo moguće utvrditi odgovornog osiguratelja, oštećena osoba iz članka 57. ovoga Zakona može svoj odštetni zahtjev podnijeti Uredu za naknadu. Ured za naknadu koji je nadoknadio štetu oštećenoj osobi ima pravo na naknadu isplaćenih iznosa naknade štete i troškova sukladno sklopljenim međunarodnim sporazumima, i to:
 1. u slučaju da nije bilo moguće utvrditi odgovornog osiguratelja - od Garancijskog fonda u onoj državi članici Europske unije u kojoj je vozilo uobičajeno stacionirano,
 2. u slučaju da nije moguće identificirati vozilo - od Garancijskog fonda u onoj državi članici Europske unije u kojoj se prometna nezgoda dogodila,
 3. u slučaju vozila iz trećih država - od Garancijskog fonda u onoj državi članici Europske unije u kojoj se prometna nezgoda dogodila.

Članak 61.

- (1) Ured za naknadu obveze iz članka 57. ovoga Zakona izvršava iz Garancijskog fonda.

VIII.4. Obavljanje poslova u osiguranju od automobilske odgovornosti država članica Europske unije

Članak 62.

- (1) Društvo za osiguranje države članice Europske unije odnosno podružnica društva za osiguranje države članice Europske unije, može na području Republike Hrvatske početi obavljati poslove obveznih osiguranja u prometu ako

smije na području Republike Hrvatske obavljati poslove osiguranja sukladno članku 83. Zakona o osiguranju (Narodne novine)

- (2) Društvo za osiguranje odnosno podružnica iz stavka 1. ovoga članka, mora biti član Hrvatskog ureda za osiguranje.
- (3) Na člana Hrvatskog ureda za osiguranje iz stavka 2. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe članaka 43. i 45. ovoga Zakona.
- (4) Društvo za osiguranje odnosno podružnica iz stavka 1. ovoga članka, mora imenovati predstavnika koji ima sjedište odnosno stalno prebivalište u Republici Hrvatskoj, te njegovo ime odnosno naziv i adresu priopćiti nadzornom tijelu i Hrvatskom uredu za osiguranje.
- (5) Imenovani predstavnik iz stavka 4. ovoga članka u ime i za račun društva za osiguranje odnosno podružnice iz stavka 1. ovoga članka, obrađuje odštetne zahtjeve i isplaćuje štete oštećenim osobama, zastupa društvo pred sudovima i nadležnim tijelima u Republici Hrvatskoj.
- (6) Imenovani predstavnik iz stavka 4. ovoga članka može obavljati i poslove ovlaštenog predstavnika iz članka 47. ovoga Zakona.
- (7) Imenovani predstavnik iz stavka 4. ovoga članka mora obavljati poslove na hrvatskom jeziku.

GLAVA IX.

KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji osiguratelja

Članak 63.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 kuna kaznit će se za prekršaj društvo za osiguranje:
 1. ako ugovaratelju osiguranja ne uruči uvjete osiguranja sukladno odredbi članka 8. stavak 3. ovoga Zakona,
 2. ako na zahtjev svog osiguranika ne izda potvrdu o eventualno postavljenim odštetnim zahtjevima trećih osoba temeljem osiguranja od automobilske odgovornosti u roku iz članka 22. stavak 9. ovoga Zakona odnosno ako potvrda ne sadrži podatke za razdoblje iz članka 22 stavak 9. ovoga Zakona,
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 1.000 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba društva za osiguranje.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 200.000 do 500.000 kuna kaznit će se za prekršaj društvo za osiguranje:
 1. ako sklopi ugovor o osiguranju protivno odredbi članka 8. stavak 1. ovoga Zakona,

2. ako primjenjuje uvjete osiguranja i cjenike premija osiguranja protivno odredbi članka 10. stavak 3. ovoga Zakona,
 3. ako obavlja poslove obveznih osiguranja iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona, a nije član Hrvatskog ureda za osiguranje
 4. ako ne uplati doprinos za Garancijski fond sukladno odredbama članka 45. stavak 1. i 2. ovoga Zakona,
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 25.000 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 4. ovoga članka i odgovorna osoba društva za osiguranje.
- (5) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 100.000 kuna kazniti će se za prekršaj društvo za osiguranje:
1. ako odbije ponudu za sklapanje ugovora o osiguranju protivno odredbi članka 8. stavak 2. ovoga Zakona,
 2. ako počne primjenjivati uvjete osiguranja i cjenike premija osiguranja, a ne obavijesti nadzorno tijelo o uvjetima osiguranja i tehničkoj podlozi koju upotrebljava u roku iz članka 10. stavak 1. ovoga Zakona,
 3. ako oštećenoj osobi ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete odnosno utemeljeni odgovor u roku iz članka 12. stavak 1. ovoga Zakona,
 4. ako oštećenoj osobi ne isplati iznos nespornog dijela naknade štete sukladno odredbi članka 12. stavak 3. ovoga Zakona,
 5. ako postupa protivno odredbi članka 16. ovoga Zakona,
 6. ako ne imenuje ovlaštene predstavnike u državama članicama Europske unije sukladno odredbama članka 47. ovoga Zakona,
 7. ako imenuje ovlaštenog predstavnika protivno odredbi članka 48. stavak 2. ovoga Zakona,
- (6) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 25.000 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 5. ovoga članka i odgovorna osoba društva za osiguranje.
- (7) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 25.000 kuna kaznit će se za prekršaj ovlašteni predstavnik društva za osiguranje ako oštećenoj osobi ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete odnosno utemeljeni odgovor u roku iz članka 50. stavak 1. ovoga Zakona

Prekršaji Hrvatskog ureda za osiguranje

Članak 64.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 do 100.000 kuna kazniti će se za prekršaj Hrvatski ured za osiguranje:
1. ako oštećenoj osobi ne dostavi obrazloženu ponudu za naknadu štete odnosno utemeljeni odgovor u roku iz članka 12. stavak 1. ovoga Zakona kada je nadležan za naknadu štete sukladno odredbama članka 15. stavak 1. ovoga Zakona,
 2. ako oštećenoj osobi ne isplati iznos nespornog dijela naknade štete sukladno odredbi članka 12. stavak 3. ovoga Zakona kada je nadležan za naknadu štete sukladno odredbama članka 15. stavak 1. ovoga Zakona,
 3. ako postupa odredbi članka 16. ovoga Zakona,

4. ako imovinu Garancijskog fonda vodi protivno odredbi članka 46. stavak 1. ovoga Zakona,
 5. ako ne vodi i upotrebljava imovinu Garancijskog fonda na način određen propisom donesenim temeljem članka 46. stavak 1. ovoga Zakona,
 6. ako ne uspostavi Informacijski centar, te ne održava njegovu ažurnost sukladno odredbi članka 51. ovoga Zakona,
 7. ako Informacijski centar ne čuva podatke iz članka 52. stavak 2 točaka 1., 2., 3., 4., i 5. ovoga Zakona sukladno odredbama članka 53. ovoga Zakona,
 8. ako ne uspostavi Ured za naknadu sukladno odredbama članka 57. ovog Zakona,
 9. ako ne obavijesti nadzorno tijelo ako ima saznanja da osiguratelj čini prekršaj odnosno ne dostavi sve dokaze sukladno odredbama članka 67. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000 do 25.000 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba Hrvatskog ureda za osiguranje.
- (3) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 kuna kaznit će se za prekršaj Hrvatski ured za osiguranje:
1. ako ne obavijesti nadzorno tijelo sukladno odredbi članka 45. stavak 3. ovoga Zakona,
 2. ako ne izvijesti nadzorno tijelo o stanju imovine Garancijskog fonda na način utvrđen odredbama članka 46. stavak 2. ovoga Zakona,
 3. ako oštećenoj osobi odnosno drugom sudioniku prometne nezgode ne omogući uvid u podatke i korištenje podataka sukladno odredbi članka 56 ovoga Zakona.
- (4) Novčanom kaznom u iznosu od 500 do 1.000 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka i odgovorna osoba Hrvatskog ureda za osiguranje.

Prekršaji vlasnika prijevoznog sredstva

Članak 65.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 20.000 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako kao vlasnik prijevoznog sredstva prije uporabe prijevoznog sredstva u prometu ne sklopi ugovor o osiguranju te ga ne obnavlja dok je prijevozno sredstvo u prometu sukladno odredbi članka 4. stavak 1. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 do 5.000 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba pravne osobe.

Prekršaji vozača prijevoznog sredstva

Članak 66.

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 300 do 1.000 kuna kaznit će se za prekršaj vozač prijevoznog sredstva:

1. ako na zahtjev ovlaštene službene osobe ne predoči policu osiguranja ili drugi dokaz o sklopljenom ugovoru o osiguranju sukladno odredbi članka 6. stavak 1. ovoga Zakona,
 2. ako na zahtjev ovlaštene službene osobe ne predoči Europsko izvješće o nezgodi sukladno odredbi članka 38. stavak 3. ovoga Zakona.
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 5.000 do 20.000 kuna kazniti će se za prekršaj vozač prijevoznog sredstva ako ne sklopi ugovor o osiguranju od automobilske odgovornosti (granično osiguranje) sukladno odredbama članka 35. stavak 1. ovoga Zakona.

Pokretanje prekršajnog postupka

Članak 67.

- (1) Prekršajni postupak pokreće se na prijedlog:
- nadzornog tijela za prekršaje iz članka 63. i 64. ovoga Zakona;
 - tijela za nadzor u prometu za prekršaje iz članka 65. i 66. ovoga Zakona.
- (2) Hrvatski ured za osiguranje dužan je neodgodivo obavijestiti nadzorno tijelo ako ima saznanja da osiguratelj čini prekršaj iz članka 63. ovoga Zakona.
- (3) Hrvatski ured za osiguranje dužan je uz obavijest iz stavka 2. ovoga članka nadzornom tijelu dostaviti sve dokaze o prekršaju osiguratelja.

GLAVA X.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Uvjeti osiguranja i premije

Članak 68.

- (1) Društva za osiguranje koja obavljaju poslove obveznih osiguranja u prometu iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona dužna su primjenjivati odredbe stavaka 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., i 9. ovoga članka.
- (2) Društva za osiguranje iz stavka 1. ovoga članka dužna su, kao članovi Hrvatskog ureda za osiguranje, donijeti zajedničke uvjete osiguranja i premijski sustav s jedinstvenim osnovicama funkcionalne premije osiguranja za vrste osiguranja iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona.
- (3) Društva za osiguranje dužna su prije primjene zajedničkih uvjeta osiguranja i premijskog sustava iz stavka 2. ovoga članka dobiti odobrenje nadzornog tijela.

- (4) Zahtjev za izdavanje odobrenja iz stavka 3. ovoga članka podnosi Hrvatski ured za osiguranje.
- (5) Nadzorno tijelo izdat će odobrenje iz stavka 3. ovoga članka ako su zajednički uvjeti osiguranja i premijski sustav iz stavka 2. ovoga članka sukladno propisima koji uređuju oblikovanje tehničkih pričuva, aktuarskim načelima i pravilima struke.
- (6) Ako nadzorno tijelo utvrdi da zajednički uvjeti osiguranja i premijski sustav iz stavka 2. ovoga članka nisu sukladni propisima koji uređuju oblikovanje tehničkih pričuva, aktuarskim načelima i pravilima struke donijet će mjeru da ih društvo za osiguranje izmijeni.
- (7) Nadzorno tijelo u odobrenju iz stavka 5. ovoga članka odredit će početak primjene zajedničkih uvjeta osiguranja i premijskog sustava osiguranja iz stavka 2. ovoga članka.
- (8) Zajedničke uvjete i premijski sustav iz stavka 1. ovoga članka objavljuje Hrvatski ured za osiguranje nakon dobivanja odobrenja iz stavka 3. ovoga članka, a najkasnije 30 dana prije početka primjene.
- (9) Nadzorno tijelo može samostalno donijeti zajedničke uvjete osiguranja i premijski sustav s jedinstvenim osnovicama funkcionalne premije osiguranja za vrste osiguranja iz članka 2. stavak 1. ovoga Zakona ako na osnovi tehničkih rezultata poslovanja društava za osiguranje iz stavka 1. ovoga članka procijeni potrebnim odnosno ako se ne primjenjuju odredbe stavaka 2., 3., 4., 6. i 7. ovoga članka.

Usklađivanje društava za osiguranje

Članak 69.

- (1) Društva za osiguranje koja na dan stupanja na snagu ovoga Zakona obavljaju poslove obveznih osiguranja u prometu dužna su u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti svoje uvjete za osiguranje s odredbama ovoga Zakona.
- (2) Hrvatski ured za osiguranje dužan je u roku jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uspostaviti Informacijski centar sukladno odredbama ovoga Zakona.

Donošenje propisa

Članak 70.

- (1) Nadzorno tijelo dužno je donijeti propise na temelju ovlasti iz ovoga Zakona u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.
- (2) Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjuju se podzakonski propisi doneseni na temelju Zakona o osiguranju (Narodne novine,

broj 46/97 – pročišćeni tekst, 116/99 i 11/02), ako nisu u suprotnosti s ovim Zakonom.

Prestanak važenja propisa

Članak 71.

Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju vrijediti odredbe članka 75. do 107. Zakona o osiguranju (Narodne novine 46/97 – pročišćeni tekst, 116/99 i 11/02).

Stupanje na snagu

Članak 72.

- (1) Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, a primjenjuje se od 01. siječnja 2006.
- (2) Danom punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji stupaju na snagu odredbe članka 30. stavak 3., članka 36. stavak 6., članka 37. stavak 2., članka 44. stavak 1. točaka 2. i 7., članka 47. do 50., članka 52. stavak 2. točke 6., članka 54. i 55. i članka 57. do 59. ovoga Zakona.
- (3) Do dana punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji odredbe članka 32. stavak 1. i članka 35. stavak 1. na odgovarajući način primjenjuju se samo na područje Republike Hrvatske.
- (4) Odredbe članka 10. ovoga Zakona stupaju na snagu 01. studenoga 2007.
- (5) Odredbe članka 68. ovoga Zakona prestaju vrijediti 31. prosinca 2007.

VI. OBRAZLOŽENJE PRIJEDLOGA ZAKONA O OBVEZNIH OSIGURANJIMA U PROMETU

GLAVA I. OPĆE ODREDBE

Člankom 1.

utvrđuje se područje na koje se odnose pravne norme koje uređuje Zakon.

Člankom 2.

utvrđene su vrste obveznih osiguranja u prometu kao osiguranja vlasnika odnosno korisnika vozila, zrakoplova, brodice na motorni pogon odnosno jahte od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama, te osiguranja putnika u javnom prometu od posljedica nesretnog slučaja. Vrste osiguranja utvrđene Zakonom kao obvezna osiguranja imaju svrhu zaštite žrtava u prometa, kao i zaštitu financijskog položaja odgovornog štetnika. Odgovornost za naknadu štete sa štetnika prelazi na osiguravatelja, kao specijaliziranog subjekta preuzimatelja, raspodjele i upravljanja rizicima. Financijski položaj vlasnika odnosno korisnika vozila, zrakoplova, brodice na motorni pogon odnosno jahte može u pitanje dovesti izvršenje naknade štete koja može nastati upotrebom istih čime bi ostvarivanje prava oštećene osobe bilo ugroženo. Prijevozna sredstva oružanih snaga Republike Hrvatske nisu predmet i ne podliježu normama Zakona zbog toga što se ne mogu smatrati uobičajenim sudionicima u prometu, te zbog financijskog položaja Republike Hrvatske izvršenje naknade štete koja nastane upotrebom istih ne može biti dovedena u pitanje.

Člankom 3.

utvrđuje se značenje pojedinih pojmova u smislu Zakona, te implementacije definicija prijevoznih sredstava s zakonskim propisima koji kao *leg speciales* uređuju promet istih (Zakon o sigurnosti prometa na cestama (Narodne novine, broj 105/04); Zakon o zračnom prometu (Narodne novine, broj 132/98); Pomorski zakonik (Narodne novine, broj 181/04)), kao i definicija u skladu s Direktiva EU. Navedeni članak ima svrhu povezivanja zakonskih propisa, kao i međunarodnih sporazuma (Multilateralni sporazum; Kretski sporazum) kojima je Republika Hrvatska postala članica podsustava Zelene karte i podsustava registarske pločice.

Člankom 4.

utvrđuje se obveza i način zaključivanja ugovora o osiguranjima koja su prema Zakonu obvezna, te pravo i obveza tijela nadležnih za registraciju kod izdavanja prometne dozvole. Uvjet za izdavanje prometne dozvole ili drugog odgovarajućeg dokumenta, kao i produženje valjanosti istih predstavlja predočenje dokaza vlasnika prijevoznog sredstva o zaključenom ugovoru o osiguranju koja su prema Zakonu obvezna. Navedeno je definirano u smislu ispunjavanja međunarodnih obveza Republike Hrvatske, odnosno Hrvatskog ureda za osiguranje kao nacionalnog ureda osiguravatelja u Republici Hrvatskoj preuzetih na temelju Multilateralnog sporazuma o jamstvu između ureda. Navedenim sporazumom ukida se kontrola zelene karte osiguranja, a registarska pločica prijevoznog sredstva priznata je kao dostatan dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju i postojanju valjanog međunarodnog osigurateljnog pokrivača, a za naknadu štete nastalu u drugim državama članicama podsustava Multilateralnog sporazuma jamči Hrvatski ured za osiguranje.

Odgovornost vlasnika prijevoznog sredstva u smislu upotrebe istog je jednaka te Zakon izjednačava njihova prava i obveze. S obzirom da korisnik prijevoznog sredstva stvarno upotrebljava isto, iako je moguće različit od osobe vlasnika nužno je da on podliježe pravnim normama. Cilj ove odredbe je uređenje prava i obveza vlasnika i korisnika prijevoznog sredstva u slučajevima kada vlasnik direktno ne utječe na način upotrebe prijevoznog sredstva, prvenstveno kod korištenja oblika financiranja vozila (leasing) gdje je stvarnopravni vlasnik vozila najmodavac, a korisnik vozila najmoprimac.

Člankom 5.

utvrđeno je da se osigurateljno pokrće vlasnika prijevoznog sredstva od odgovornosti za štetu nanесenu trećim osobama odnosi se i na štete koje prouzroče osobe koje voljom vlasnika sudjeluju u upotrebi prijevoznog sredstva, iz razloga što svojim postupcima takve osobe mogu prouzročiti štete iako ne upravljaju prijevoznim sredstvom već se njime prevoze u svojstvu putnika.

Člankom 6.

utvrđuje se obveza vozača prijevoznog sredstva da u slučaju prometne nezgode pruži osobne podatke u svrhu identificiranja štetnika, kao i podatke o osiguravatelju kod kojeg je zaključen ugovor o osiguranju u svrhu identificiranja odgovornog osiguratelja, odnosno osiguratelja kojem sudionici prometne nezgode imaju pravo podnositi zahtjeve za naknadu štete. Navedenom odredbom omogućuje se oštećenim osobama pristup točnim podacima bez potrebe prisustvovanja ovlaštene osobe Ministarstva unutarnjih poslova u svrhu podnošenja zahtjeva za naknadu štete izravno odgovornom osiguravatelju (actio directa). Polica osiguranja, ili drugi dokaz kao dokument o zaključenom ugovoru o osiguranju sadržava podatke o ugovaratelju osiguranja odnosno osiguraniku, društvu za osiguranje kod kojeg je osigurana odgovornost i razdoblju osigurateljnog pokrća koji su nužni za podnošenje zahtjeva za naknadu štete, te je kao takva dokument koji je vozač obvezan imati za vrijeme upotrebe prijevoznog sredstva. Pravo na nadzor izvršenja obveze vozača u nadležnosti je ovlaštene službene osobe koja nadzire promet. Pojam ovlaštena službena osoba koristi se iz razloga što su drugim zakonima određene osobe ovlaštene za nadzor prometa (cestovnog, zračnog, pomorskog).

Člankom 7.

utvrđuje se obveza tijelima ovlaštenim za nadzor u prometu, pravosudnim i drugim tijelima dostavljanja podataka i činjenica s kojima raspolažu vezanim za prometnu nezgodu društvima za osiguranje. Obveza osiguravatelja utvrđuje se s obzirom na krivnju vozača prijevoznog sredstva te je potrebno omogućiti društvima za osiguranje pristup svim relevantnim podacima za utvrđivanje obveze rješavanja zahtjeva i visine naknade štete u svrhu izvršenja obveze prema oštećenoj osobi odnosno žrtvi u prometa u razumnom roku. Teret prikupljanja dokaza i činjenica radi utvrđivanja obveze osiguravatelja je na društvima za osiguranje kao jačoj strani u postupku. Informacijski centar Hrvatskog ureda za osiguranje nužno mora raspolagati podacima o prometnim nezgodama kako bi mogao učinkovito pružiti pomoć oštećenim osobama te je obveza tijela ovlaštenih za nadzor prometa da mu takve podatke dostavljaju. Način dostavljanja podataka utvrđuje se u elektronskim oblikom u svrhu ažurnosti i jednostavnosti i smanjenja troškova dostave.

Člankom 8.

utvrđuje se zaključivanje ugovora o obveznom osiguranju i njegov učinak. Pravne norme ovog članka ne derogiraju odredbe Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine, broj 35/2005) koji uređuje odnos između ugovornih strana ugovora o osiguranju i načelo obveznog prava. S obzirom da je vlasnik odnosno korisnik prijevoznog sredstva obavezan zaključiti ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama nastale upotrebom prijevoznog sredstva kako bi stvarno mogao izvršiti svoju obvezu utvrđeno je da društvo za osiguranje ne može odbiti ponudu za zaključivanje ugovora o osiguranju pod uvjetima pod kojima provodi tu vrstu osiguranja, te je dužno ugovaratelju osiguranja uručiti uvjete osiguranja. Odredbama Zakona o obveznim odnosima utvrđeno je da su uvjeti osiguranja sastavni dio ugovora o osiguranju, kao i početak obveze osiguratelja te su ovdje samo zbog izričaja ponovljene ove pravne norme. Prava i obveze iz ugovora o osiguranju produžuju se nakon isteka osiguranja 30 dana (počekni rok) kako bi se omogućila upotreba prijevoznog sredstva ako vlasnik istog svojom nepažnjom na vrijeme ne zaključi novi ugovor o osiguranju, razdoblje od 30 dana primjereno je za izvršenje obveze istog. Ovom pravnom normom štiti se i vlasnika, korisnika, odnosno vozača prijevoznog sredstva od posljedica koje trpi zbog upotrebe kao neosiguranog prijevoznog sredstva, ako ona nije izričita namjera. Vlasnik vozila kao posljedicu nenamjernog izvršenja obveze zaključenja ugovora o osiguranju na vrijeme dužan je platiti premiju osiguranja razmjerno razdoblju u kojem je bio u pokriću nakon isteka osiguranja. Zahtjev za ostvarivanje ovog prava iz ugovora o osiguranju na teret je društva za osiguranje, u svrhu izbjegavanja većih troškova nego ostvarenog prinosa od naplate razmjernog dijela premije osiguranja koje se može pojaviti kada se radi o kraćem razdoblju počeknog roka (1 do 5 dana). Radi učinkovitog izvršenja navedeni pravni normi novi ugovor o osiguranju u slučaju kada je zaključen s društvom za osiguranje koje je temeljem prethodnog ugovora o osiguranju bilo u obvezi u počeknom roku pravni učinak ima od dana prestanka prethodnog ugovora o osiguranju.

Člankom 9.

Utvrđuje se teritorijalna valjanost osigurateljnog pokrića. Podsustav zelene karte i podsustav registarske pločice kao dijelovi Sustava zelene karte odnose se samo na motorna vozila. Pravnom normom utvrđeno je osigurateljno pokriće kod obveznog osiguranja vlasnika odnosno korisnika vozila od odgovornosti za štete nanosene trećim osobama na područje država članica Sustava zelene karte. Ovom pravnom normom prihvaćeno je načelo jedinstvene premije osiguranja prema europskom zakonodavstvu. Osigurateljno pokriće za ostala obvezna osiguranja utvrđeno je na područje Republike Hrvatske, uz mogućnost drugačijeg određivanja područja. Ovime je dopuštena mogućnost proširenja osigurateljnog pokrića na druge države ako se međunarodnim sporazumom s jednom ili više država dogovori priznavanje osigurateljnog pokrića po osnovu ugovora zaključenih s društvima za osiguranje u Republici Hrvatskoj. Ovakve međunarodne ugovore u pravilu mogu zaključivati društva za osiguranje kao članovi Hrvatskog ureda za osiguranje.

Člankom 10.

utvrđuje se način određivanja cjenika premija osiguranja i obveza društva za osiguranje o izvještavanju nadzornog tijela o proizvodu osiguranja. Društva za osiguranje dužna su prilikom donošenja novog proizvoda obveznih osiguranja

odnosno promjena postojećeg proizvoda obveznih osiguranja uvjete osiguranja urediti u skladu s Zakonom te u skladu s odredbama Zakona o obveznim odnosima, te je u svrhu zaštite ugovaratelja osiguranja odnosno trećih osoba koja po obveznim osiguranjima imaju pravo na naknadu štete po osnovi ovih vrsta osiguranja nadzornom tijelu utvrđena obveza provjere uvjeta i cjenika premija, odnosno donošenja mjera u slučaju kada su isti protivni odredbama zakonskih propisa. Odredbe članka ne uvjetuju dobivanje formalnog odobrenja nadzornog tijela za primjenu proizvoda osiguranja u skladu s direktivama EU, nego imaju karakter isključivo provjere. Društvo za osiguranje slobodno i samostalno će utvrđivati uvjete i cjenike premije osiguranja, što znači da će cjenik premije osiguranja u skladu s aktuarskim načelima i pravilima struke osiguranja utvrđivati na temelju statističkih podataka i kvantitativnim metodama. Svrha ovakvog pravnog uređenja je liberalizacija obveznih osiguranja i omogućavanje slobode tržišnog natjecanja, ali uz uvjet osiguravanja dostatnosti premija osiguranja za izvršenje budućih obveza po ugovorima o osiguranju i solventnosti društva za osiguranje. Primjena odredbi članka utvrđena je u članku 73., stavka 3. Zakona i počinje 01. siječnja 2008. godine. Razlog odgode primjene nalazi se u nedostatnim statističkim podacima, osobito podacima o štetnim događajima, procjeni i likvidaciji šteta, koji predstavljaju osnovu za aktuarski izračun premije osiguranja u skladu s rizicima odnosno financijskim obvezama društava za osiguranje za naknadu šteta po vrstama obveznih osiguranja. Također, Zakon o obveznim odnosima koji se počinje primjenjivati s 01. siječnjem 2006. godine i Zakon o osiguranju koji je utvrđuje obavljanje djelatnosti osiguranja mijenjaju dosadašnje zakonske propise o obradi i likvidaciji šteta, te samim tim utječu na transparentnost statističkih podataka u budućem razdoblju.

Člankom 11.

utvrđuje se pravo oštećene osobe koja je bez svoje krivnje pretrpjela štetu da zahtjev za naknadu štete može postaviti odgovornom osiguratelju, odnosno društvu za osiguranje s kojim je štetnik zaključio ugovor o obveznom osiguranju od odgovornosti (*actio directa*) bez prethodnog obavještanja stvarnog štetnika odnosno ispunjavanja bilo kojeg drugog uvjeta. Odgovorni osiguratelj na može isticati prigovore koje bi na temelju ugovora o osiguranju ili zakona mogao istaknuti prema osiguranoj osobi zbog nepridržavanja ugovora o osiguranju ili zakona iz razloga što oštećena osoba nije stranka takvog ugovora, te temeljem njega nije dužna niti izvršiti nikakve pravne radnje. Ovo pravo koje za cilj ima jednostavan postupak naknade štete i zaštitu oštećene osobe propisano je izričito za sve vrste osiguranja od odgovornosti Zakonom o obveznim odnosima. Odgovorni osiguratelj, odnosno društvo za osiguranje svoje pravo prema štetniku zbog nepridržavanja ugovora o osiguranju ili zakona može ostvarivati u regresnom zahtjevu. Činjenica da su društva za osiguranje financijske institucije i proizvodi osiguranja ne pružaju odmah protučinidbu, te da oštećena osoba ne može utjecati na izbor osiguratelja štetnika razlog je utvrđivanja odredbe mogućnosti zaključivanja ugovora između društava za osiguranje o uslužnoj obradi, likvidaciji i isplati naknade za štetu za svoje osiguranike. Ova odredba odnosi se samo na osiguranje automobilske odgovornosti, kao najznačajniju vrstu osiguranja iz koje proizlazi veliki broj zahtjeva za naknadu štete i neobvezujućeg je karaktera jer pravno nije moguće nametnuti obvezu izvršenja postupaka za koje nije odgovoran.

Člankom 12.

utvrđuju se rokovi i postupak rješavanja zahtjeva za naknadu štete, te pravo oštećene osobe na podnošenje tužbe. Rokovi utvrđeni ovom odredbom utvrđeni su u skladu s Zakonom o obveznim odnosima. Svrha ovakvog uređenja je zaštita oštećene osobe kao slabije strane u postupku i pravično izvršenje obveze odgovornog osiguratelja. Utvrđivanje rokova za obradu šteta te sankcija društvu za osiguranje za nepravovremeno izvršavanje obveze u obliku zateznih kamata pridonijeti će bržoj obradi i likvidaciji šteta te isplati naknade za štete. Pravo oštećene osobe na iznos zatezne kamate od dana podnošenja zahtjeva za naknadu štete predstavlja materijalnu nadoknadu oštećenoj osobi zbog posljedica nepravovremene isplate naknade štete, te istovremeno sankciju osiguratelju zbog neizvršenja obveze. U slučajevima kada nije moguće utvrditi visinu konačnog iznosa naknade štete u rokovima utvrđenim Zakonom osiguratelj je dužan o istom izvijestiti podnositelja zahtjeva za naknadu štete s navođenjem opravdanih razloga, ali i izvršiti obvezu isplate nespornog iznosa naknade štete oštećenoj osobi. Oštećena osoba pravo na naknadu štete može ostvarivati i sudskim putem, tužbom protiv odgovornog osiguravatelja i ono joj nije onemogućeno odredbom da se tužba podnesena protiv odgovornog osiguratelja prije proteka utvrđenog roka smatra preuranjenom, ali nužno je prije omogućiti osiguratelju da izvrši svoju obvezu na način utvrđen odredbom ovog članka. Cilj ove pravne norme je rasteretiti sudstvo u Republici Hrvatskoj, ali i zaštititi osiguravatelja od izvršenja plaćanja zatezne kamate za naknade štete koje nije bio u mogućnosti riješiti u utvrđenom roku, jer nije znao za istu.

Člankom 13.

utvrđene su mjere nadzornog tijela protiv društava za osiguranje koja ne izvršavaju obveze na način i u rokovima propisanim Zakonom. Ove mjere utvrđene u svrhu promjene učestale prakse društava za osiguranje za nepotrebno duge rokove i sudske postupke rješavanja zahtjeva za naknadu šteta. Također ove mjere dio su pravne prakse zemalja Europske unije.

Člankom 14.

utvrđeno je pravo subrogacije, koje predstavlja prijelaz prava oštećene osobe kao vjerovnika prema odgovornoj osobi za štetu u postupku naknade štete na društvo za osiguranje koje je izvršilo isplatu naknade štete, a nije bilo u obvezi za istu prema Zakonu i uvjetima osiguranja. Pravo subrogacije utvrđeno je Zakonom o obveznim odnosima.

Člankom 15.

utvrđena su prava oštećene osobe na podnošenje zahtjeva za naknadu štete i obveze Hrvatskog ureda za osiguranje kada je on kao nacionalni ured za osiguranje prema Zakonu u obvezi za naknadu štete na jednak način kao da se radi o društvu za osiguranje.

Člankom 16.

utvrđuje se način vođenja i prikupljanja statističkih podataka osiguranja, osobito podataka o osiguranicima, štetnim događajima, procjeni i likvidaciji šteta uz primjenu načela zaštite osobnih podataka, te mogućnost nadzornog tijela pristupu istima. Statistički podaci osiguranja društvima za osiguranje osnova su određivanja cjenika premija osiguranja i formiranja tehničkih pričuva osiguranja, te upravljanja rizicima, a nadzornom tijelu nužna za provjeru načina poslovanja i procjenu solventnosti

društava za osiguranje. Obveza obrade podataka povjerena je Hrvatskom uredu za osiguranje.

GLAVA II. OSIGURANJE PUTNIKA U JAVNOM PROMETU OD POSLJEDICA NESRETNOG SLUČAJA

Člankom 17.

utvrđuje se obveza vlasnicima prijevoznih sredstava koja se koriste za prijevoz putnika u javnom prometu da zaključe ugovor o osiguranju putnika od posljedica nesretnog slučaja, čime ova vrsta osiguranja postaje obvezna. Eksplicite su navedena prijevozna sredstva i utvrđeno da se radi o obavljanju djelatnosti prijevoza putnika. Razlog utvrđivanja ove vrste osiguranja je zaštita putnika, ali i zaštita materijalnog položaja vlasnika prijevoznog sredstva.

Člankom 18.

definira se pojam putnika radi utvrđivanja na koje osobe se odnosi osigurateljno pokriće po ugovoru o obveznom osiguranju putnika u javnom prometu. Pri utvrđivanju osoba u obzir je uzet način obavljanja djelatnosti prijevoza putnika i korištenja prijevoznog sredstva kao i potreba zaštite putnika.

Člankom 19.

utvrđuje se obveze društva za osiguranje ograničena do iznosa utvrđenog ugovorom o osiguranju, uz određivanje najnižeg iznosa osigurateljnog pokrića na koji on mora biti zaključen. Utvrđena je mogućnost povećanja iznosa osigurateljnog pokrića odlukom koju donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela, u svrhu prilagođavanja odredbama europskog zakonodavstva.

Člankom 20.

utvrđeno je pravo oštećene osobe odnosno prema uvjetima osiguranja osobe koja u slučaju smrti oštećene osobe ima pravo na naknadu štete da isplatu iste ostvari direktno od odgovornog osiguratelja. Iznos naknade štete po osnovu obveznog osiguranja putnika u javnom prometu nije ovisno o pravu oštećene osobe na ostvarivanje prava po osnovu osiguranja od autoodgovornosti.

Člankom 21.

utvrđeno je da neizvršavanje obveze vlasnika prijevoznog sredstva za zaključivanje ugovora o osiguranju nema pravni učinak na oštećenu osobu, koja naknadu štete može zahtijevati od Hrvatskog ureda za osiguranje.

GLAVA III. OSIGURANJE VLASNIKA VOZILA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE NANESENE TREĆIM OSOBAMA

Člankom 22.

utvrđuje se obveza vlasnicima vozila da zaključe ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete nanese trećim osobama, čime ova vrsta osiguranja postaje obvezna. Osigurateljno pokriće obuhvaća naknadu za štete koje pretrpe treće osobe, a trećim osobama smatra se i osoba koja se prevozi vozilom kojim je prouzročena šteta, te ima pravo i na naknadu štete nastalu na njenim osobnim stvarima.

Osigurateljno pokriće za vučno i priključno vozilo nužno ne mora pokrivati isti osiguravatelj, ali s obzirom da možemo smatrati da kao tako povezani predstavljaju cjelinu za obveze prema trećim osobama odgovorna su solidarno oba osiguravatelja, a oštećena osoba zahtjev za naknadu štete može podnijeti ili osiguratelju vučnog vozila ili osiguratelju priključnog vozila. Osiguratelj koji je na taj način isplatio naknadu štete oštećenoj osobi ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa od osiguratelja koji je stvarno odgovoran. Društvo za osiguranje dužno je na zahtjev svog osiguranika izdati mu u roku 15 dana potvrdu o postavljanim zahtjevima za naknadu štete trećih osoba po osnovi ugovora o osiguranju od autoodgovornosti za razdoblje najmanje 5 godina.

Člankom 23.

utvrđene su osobe koje nemaju pravo na naknadu štete po osnovu osiguranja od autoodgovornosti na način da su definirane osobe koje se ne smatraju trećim osobama i to za štete zbog tjelesne ozljede i smrti osoba odnosno štete na stvarima. Trećim osobama ne smatraju se osobe koje su u svojstvu vlasnika vozila za štete na stvarima, vozača vozila kojim je prouzročena šteta kao štetnika, te njegovi srodnici i druge fizičke osobe za štete zbog smrti ili tjelesne ozljede vozača, suputnika u vozilu koje nije osigurano, odnosno kojim je upravljao neovlašteni vozač. Utvrđivanje dokaza obveze osiguratelja za naknadu štete je na osiguratelju.

Člankom 24.

utvrđeno je pravo oštećene osobe za naknadu štete u kojima osigurana osoba (vlasnik odnosno korisnik vozila) kao štetnik gubi prava po ugovoru o osiguranju autoodgovornosti zbog nesavjesnog upravljanja vozilom odnosno upravljanja vozilom pod okolnostima koje umanjuju sposobnost vozača za upravljanje vozilom, a kao takve su mu bile poznate, u svrhu zaštite oštećenih osoba koje su pretrpjele štetu bez svoje krivnje, te je osiguratelj u obvezi isplatiti naknadu štete. Osigurana osoba koja upravlja vozilom pod navedenim okolnostima kao štetnik izložen je sankcijama u obliku naknađivanja isplaćenog iznosa štete osiguratelju, ali najviše do iznosa 12 prosječnih neto plaća u Republici Hrvatskoj.

Člankom 25.

utvrđeno je pravo oštećene osobe za naknadu štete koju je prouzročio neovlašteni vozač. Neovlaštenim vozačem smatra se osoba koja je bez suglasnosti vlasnika vozila upotrijebila vozilo, s time da ona nije član njegovog obiteljskog domaćinstva, nije zaposlena u vezi s pogonom motornog vozila, niti joj je vlasnik predao vozilo u posjed, odnosno utvrđeno je da osoba koja je upotrijebila vozilo bez znanja vlasnika vozila kao što je protupravno otuđenje vozila ne smatra se osiguranom osobom, ali je osiguratelj u obvezi isplatiti naknadu štete oštećenim osobama koje su pretrpjele štetu bez svoje krivnje. Osoba koja upravlja vozilom pod navedenim okolnostima kao štetnik izložen je sankcijama u obliku naknađivanja isplaćenog iznosa štete osiguratelju.

Člankom 26.

utvrđuje se obveze društva za osiguranje ograničena do iznosa utvrđenog ugovorom o osiguranju, uz određivanje najnižeg iznosa osigurateljnog pokrića na koji on mora biti zaključen. Utvrđena je mogućnost povećanja iznosa osigurateljnog pokrića odlukom koju donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela, u svrhu prilagođavanja odredbama europskog zakonodavstva.

Člankom 27.

utvrđeno je da zavodi koji obavljaju poslove zdravstvenog, mirovinskog ili invalidskog osiguranja imaju od odgovornog osiguratelja pravo naknade troškova liječenja i drugih nužnih troškova koji su nastali kao posljedica štetnog događaja koji je u osigurateljnem pokriću. Ovim se navedenim zavodima naknađuju troškovi koji su nastali kao posljedica zakonskih normi koje utvrđuju obveze i poslovanje navedenih zavoda, ali nisu nastali njihovom krivnjom. Isto pravo dano je i društvima za osiguranje koji na osnovi ugovora o osiguranju drugih vrsta osiguranja isplate naknadu štete koju je prouzročio štetnik, a nisu odgovorna za istu.

Člankom 28.

utvrđen je prijenos prava i obveza iz ugovora o osiguranju autoodgovornosti u slučaju promjene vlasnika vozila na novog vlasnika. Razlog ovakvog normativnog uređenja je što se osigurateljno pokriće kod osiguranje autoodgovornosti odnosi na štete nastale upotrebom vozila, a ne na osobu vlasnika vozila. Radi potreba Informacijskog centra utvrđena je obveza tijela ovlaštenih za registraciju vozila, dostavljanja podataka Hrvatskom uredu za osiguranje.

Člankom 29.

definira se Hrvatski ured za osiguranje kao odgovorna i pasivno legitimirana osoba za naknadu štete koja je nastala upotrebom neosiguranog vozila. Oštećena osoba svoje pravo ostvaruje kao da je vozilo bilo osigurano, ali do osiguranog iznosa važećeg na dan štetnog događaja. Hrvatski ured za osiguranje isplatu naknade štete izvršit će iz sredstava Garancijskog fonda, te za istu ima pravo na naknadu od osobe odgovorne za štetu.

Člankom 30.

utvrđeno je pravo oštećene osobe na naknadu štete zbog smrti, tjelesne ozljede ili oštećenja zdravlja, koja je nastala upotrebom nepoznatog vozila od Hrvatskog ureda za osiguranje. Navedeno pravo odnosi se i za štete na stvarima veće od 3.750 kuna, ali uz uvjet da je u štetnom događaju bilo kojem od sudionika nastupila smrt ili teška tjelesna ozljeda koja je zahtijevala bolničko liječenje. Ako nepoznato vozilo bude identificirano, Hrvatski ured za osiguranje ostvaruje pravo naknade isplaćenog iznosa štete od štetnika odnosno odgovornog osiguratelja. Ovakvim pravnim uređenjem štite se žrtve u prometu koje bez svoje krivnje pretrpe štete jer nisu i ne mogu biti odgovorne za nesavjesno ponašanje štetnika i udaljavanje s mjesta prometne nezgode. Utvrđen samopridržaj i uvjetno pravo kod nematerijalnih šteta ima svrhu zaštite Hrvatskog ureda za osiguranje od obveze isplate naknade za štete čije okolnosti nastanka je teško utvrditi, te se time omogućuju prevare u osiguranju.

Člankom 31.

definira se Hrvatski ured za osiguranje kao odgovorna i pasivno legitimirana osoba za naknadu štete za koju je odgovoran osiguratelj štetnika, ali oštećena osoba svoje pravo ne može ostvariti zbog prestanka ili stečaja društva za osiguranje. Oštećena osoba svoje pravo ostvaruje kao što bi ga ostvarivala da nije prestalo odnosno nije pokrenut stečaj društva za osiguranje, ali do osiguranog iznosa važećeg na dan štetnog događaja. Hrvatski ured za osiguranje isplatu naknade štete izvršit će iz sredstava Garancijskog fonda, te za istu ima pravo na naknadu od društva za

osiguranje u likvidaciji odnosno iz stečajne mase društva za osiguranje sa kojim štetnik ima zaključen ugovor o osiguranju autoodgovornosti.

Člankom 32.

utvrđena je obveza vozača koji vozilom inozemne registracije ulazi na teritorij Republike Hrvatske o postojanju osigurateljnog pokrića za štete koje upotrebom vozila prouzroči na teritoriju Republike Hrvatske. Nadzor nad izvršenjem obveze u nadležnosti je osoba ovlaštenih za nadzor granice (granični policajac).

Člankom 33.

vezano uz ispunjenje obveze vozača s vozilom inozemne registracije, s obzirom da je Republika Hrvatska član Sustava zelene karte (podsustav zelene karte i podsustav registarske pločice) utvrđeni su dokazi o osigurateljnog pokriću na teritoriju Republike Hrvatske. Sukladno Multilateralnom sporazumu, dokumenti koji predstavljaju dokaz, smatra se valjanja Zelena karta osiguranja ili službena registracijska pločica vozila, te temeljem tih dokaza Hrvatski ured za osiguranje preuzima jamčenje za obveze utvrđene tim dokumentima. Hrvatski ured za osiguranje dužan je izvijestiti tijela ovlaštena za nadzor granice Republike Hrvatske o priznavanju valjanosti navedenih dokumenata.

Člankom 34.

utvrđen je način i postupak ostvarenja prava na naknadu štete koje prouzroči vozilo inozemne registracije, a za koje je odgovoran i pasivno legitimiran Hrvatski ured za osiguranje. Hrvatski ured za osiguranje jamči za obveze najviše do iznosa osiguranog iznosa važećeg u Republici Hrvatskoj, odnosno do iznosa na koji je ugovoreno osigurateljno pokriće, ako je on viši. Obrada i likvidacija ovakvih šteta obavlja Hrvatski ured za osiguranje, odnosno društvo za osiguranje ili specijalizirana organizacija ako joj isti to povjeri, a na način utvrđen međunarodnim sporazumima o obveznom osiguranju autoodgovornosti.

Člankom 35.

utvrđena je obveza vozača koji ulazi vozilom na teritorij Republike Hrvatske, a nema valjan dokument iz članka 33. Zakona, o zaključivanju ugovora o osiguranju od autoodgovornosti (granično osiguranje) kojim su u pokriću štete prema trećim osobama na teritoriju država članica Europske unije odnosno na teritoriju Republike Hrvatske. Ovakvo normativno uređenje utvrđeno je iz razloga što valjanost osigurateljnog pokrića po graničnom osiguranju zaključenom u Republici Hrvatskoj danom punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji odnosi se nužno i na teritorij država članica Europske unije.

Člankom 36.

definira se Hrvatski ured za osiguranje kao odgovorna i pasivno legitimirana osoba za naknadu štete koju prouzroči štetnik koji ima osigurateljno pokriće na osnovu graničnog osiguranja. Oštećena osoba svoje pravo ostvaruje od Hrvatskog ureda za osiguranje, osiguratelja štetnika ili nacionalnog ureda za osiguranje države u kojoj je nastao osigurani slučaj. Hrvatski ured za osiguranje dužan je isplatiti naknadu za štetu najviše do iznosa najnižeg osigurateljnog pokrića propisanog u Republici Hrvatskoj, a nacionalni ured za osiguranje druge države do iznosa najnižeg osigurateljnog pokrića u toj državi.

Člankom 37.

utvrđeno je da se za naknadu štete koja je nanesena⁶ upotrebom vozila inozemne registracije koje nema valjanu međunarodnu ispravu ili dokaz o postojanju osiguranja od autoodgovornosti, kao i vozilom koje je uobičajeno stacionirano u drugoj državi, a nema nikakvu registracijsku pločicu ili ima registracijsku pločicu koja ne odgovara vozilu, primjenjuju se odredbe članka 29. Zakona kojim je Hrvatski ured za osiguranje odgovorna i pasivno legitimirana osoba za naknadu štete. Hrvatski ured za osiguranje, u slučaju kada vozilo nema nikakvu registracijsku pločicu ili ima registracijsku pločicu koja ne odgovara vozilu i uobičajeno je stacionirano u drugoj državi, ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa štete, kamatu i troškove od nacionalnog ureda za osiguranje države članice Europske unije u kojoj je vozilo uobičajeno stacionirano. Ovakvim pravnim uređenjem štiti se pravo oštećene osobe koja je bez svoje krivnje pretrpjela štetu za naknadu štete, a obvezu izvršenja naknade štete ima Hrvatski ured za osiguranje, odnosno nacionalni ured za osiguranje države članice Europske unije. Naime, odgovornost za izvršenje obveze zaključivanja ugovora autoodgovornosti i nadzor nad ulaskom inozemnog vozila u Republiku Hrvatsku u nadležnosti je tijela ovlaštenih za nadzor državne granice.

Člankom 38.

utvrđena je svrha Europskog izvješća o nezgodi kao obrasca koji olakšava razmjenu informacija i sadrži pitanja o prometnoj nezgodi čijim popunjavanjem sudionici prometne nezgode navode činjenice i okolnosti iste, te na taj način postaje isprava koja se može koristiti kao zahtjev za naknadu štete. Oblik i sadržaj Europskog izvješća o nezgodi utvrđen je Multilateralnim sporazumom. Europsko izvješće o nezgodi na taj način postaje obvezan obrazac koji je vozač dužan imati za vrijeme upotrebe vozila u prometu, a nadzor nad izvršenjem ove obveze vozača u nadležnosti je osobe ovlaštene za nadzor u prometu.

Važnost Europskog izvješća u nezgodi očituje se u odredbi članka 177. stavak 3. Zakona o sigurnosti prometa na cestama kojim sudionici prometne nezgode nisu dužni zvati prometnu policiju kod manjih šteta (prema sudskoj praksi do 10.000 kn) nego razmijeniti Europsko izvješće pa u tim slučajevima postaje najznačajniji dokaz o štetnom događaju.

GLAVA IV. OSIGURANJE VLASNIKA ZRAKOPLOVA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE NANESENE TREĆIM OSOBAMA

Člankom 39.

utvrđuje se obveza vlasnicima zrakoplova da zakluče ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete nanesene trećim osobama (osiguranje odgovornosti zrakoplova), čime ova vrsta osiguranja postaje obvezna. Osigurateljno pokriće obuhvaća naknadu za štete koje pretrpe treće osobe zbog smrti, tjelesne ozljede, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari koje su prouzročene upotrebom zrakoplova. Trećim osobama ne smatraju se osobe koje su putnici u zrakoplovu kao niti članovi posade zrakoplova. Prava i obveze po osnovi ugovora o osiguranju od odgovornosti zrakoplova istovjetna su kao kod ugovora o osiguranju autoodgovornosti.

Člankom 40.

utvrđuje se da je obveza društva za osiguranje za naknadu štete ograničena do iznosa utvrđenog ugovorom o osiguranju, uz određivanje najnižeg iznosa osigurateljnog pokrića na koji on mora biti zaključen. Utvrđena je mogućnost povećanja iznosa osigurateljnog pokrića odlukom koju donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela, u svrhu prilagođavanja odredbama europskog zakonodavstva.

GLAVA V. OSIGURANJE VLASNIKA BRODICE ODNOSNO JAHTE OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETE NANESENE TREĆIM OSOBAMA

Člankom 41.

utvrđuje se obveza vlasnicima brodice odnosno jahte da zaključe ugovor o osiguranju od odgovornosti za štete nanese trećim osobama (osiguranje odgovornosti brodice odnosno jahte), čime ova vrsta osiguranja postaje obvezna. Osigurateljno pokriće obuhvaća naknadu za štete koje pretrpe treće osobe zbog smrti, tjelesne ozljede ili narušavanja zdravlja koje su prouzročene upotrebom brodice odnosno jahte. Trećim osobama ne smatraju se osobe koje se prevoze brodicom odnosno jahtom. Cilj ove pravne norme je zaštita plivača odnosno kupača u moru, jezerima i rijekama. Prava i obveze po osnovi ugovora o osiguranju odgovornosti brodice odnosno jahte istovjetna su kao kod ugovora o osiguranju autoodgovornosti.

Člankom 42.

utvrđuje se da je obveza društva za osiguranje za naknadu šteta ograničena do iznosa utvrđenog ugovorom o osiguranju, uz određivanje najnižeg iznosa osigurateljnog pokrića na koji on mora biti zaključen. Utvrđena je mogućnost povećanja iznosa osigurateljnog pokrića odlukom koju donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog nadzornog tijela, u svrhu prilagođavanja odredbama europskog zakonodavstva.

GLAVA VI. OBAVLJANJE POSLOVA OBVEZNIH OSIGURANJA

Člankom 43.

utvrđeno je da društva za osiguranje koja obavljaju poslove obveznih osiguranja u prometu moraju biti članovi Hrvatskog ureda za osiguranje.

GLAVA VII. GARANCIJSKI FOND

Člankom 44.

utvrđen je Garancijski fond kao odvojena imovina u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje namijenjena izvršavanju obveza Hrvatskog ureda za osiguranje utvrđenih Zakonom i članstvom Republike Hrvatske u Sustavu zelene karte, te Kretskom i Multilateralnom sporazumu kojima se uređuju odnosi, prava i obveze u obveznom osiguranju autoodgovornosti.

Člankom 45.

utvrđena je obveza društvima za osiguranje koja obavljaju poslove obveznih osiguranja u prometu uplaćivanja doprinosa Hrvatskom uredu za osiguranje za Garancijski fond. Kako je uloga vođenja Garancijskog fonda povjerena Hrvatskom uredu za osiguranje koji predstavlja udругu društava za osiguranje nadzor nad izvršavanjem obveza kako Hrvatskog ureda za osiguranje, tako i društava za osiguranje kao njegovih članova detaljnije utvrđuje i nadzire nadzorno tijelo. Cilj ovakve pravne norme je omogućavanje pravovremene isplate naknada za štete za koje jamči Hrvatski ured za osiguranje.

Člankom 46.

utvrđena je obveza Hrvatskog ureda za osiguranje da imovinu Garancijskog fonda vodi odvojeno od ostale imovine Hrvatskog ureda za osiguranje. Nadzorno tijelo u cilju osiguranja dostatnosti imovine i nadzora nad imovinom Garancijskog fonda provedbenim aktom detaljnije će propisati način vođenja i upotrebe imovine garancijskog fonda.

GLAVA VIII. POSEBNE ODREDBE O OSIGURANJU OD AUTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

Člankom 47.

utvrđena je obveza društva za osiguranje koje obavlja poslove osiguranja autoodgovornosti imenovanja ovlaštenog predstavnika za rješavanje šteta. Uloga uvođenja instituta ovlaštenog predstavnika je omogućavanje jednostavnijeg ostvarivanja prava oštećene osobe u slučaju šteta nastalih u državi članici Europske unije, odnosno u trećoj državi koja je članica Sustava zelene karte, a koja nije država stalnog prebivališta oštećene osobe za štete koje su prouzročene vozilom koje je osigurano u državi koja je različita od države stalnog prebivališta oštećene osobe. Cilj ove pravne norme je da oštećena osoba mora u svojoj državi imati na raspolaganju osobu kojoj može podnijeti zahtjev za naknadu štete, stoga ovlašteni predstavnik mora poslovni nastan imati u zemlji prebivališta oštećene osobe. Ovlašteni predstavnik radi po nalogu društva za osiguranje, u njegovo ime i za njegov račun te mora imati dovoljno ovlasti za obradu šteta, te znanje službenog jezika države za koju je imenovan.

Člankom 48.

utvrđen je način pružanja informacija društva za osiguranje o njegovim ovlaštenim predstavnicima.

Člankom 49.

utvrđeno je materijalno pravo koje se primjenjuje kod obrade zahtjeva za naknadu štete, kao i sudska nadležnost, kako bi se omogućilo da oštećena osoba ostvari svoja prava na isti način kao da je odštetni zahtjev podnijela odgovornom osiguratelju. Kod obrade štete primjenjuje se pravo države u kojoj je nastao štetni događaj (*lex loci*).

Člankom 50.

utvrđuju se rokovi i postupak rješavanja zahtjeva za naknadu štete, te daje pravo oštećenoj osobi na podnošenje tužbe u mjestu svog prebivališta ako odgovorni osiguratelj ili njegov ovlašteni predstavnik ne izvrše svoju obvezu. Ovom pravnom

normom omogućuje se oštećenoj osobi ekonomičnost ostvarenja svog prava, tim više što je i osnovno poznavanje prava zemlje sjedišta odgovornog osiguratelja ili zemlje nastanka štetnog događaja vrlo zahtjevno.

Člankom 51.

utvrđeno je osnivanje Informacijskog centra u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje sa svrhom pružanja informacija oštećenim osobama u prometu radi učinkovitog ostvarivanja zahtjeva za naknadu štete. S obzirom da oštećena osoba ima pravo odštetni zahtjev podnijeti odgovornom osiguravatelju, Informacijsko centar omogućuje dostupnost nužnih podataka za ostvarenje tog prava.

Člankom 52.

utvrđen je sadržaj, oblik i način podataka koje sadrži registar Informacijskog centra i dužnost pružanja informacija oštećenim osobama u cilju podnošenja zahtjeva za naknadu štete. Kako bi oštećene osobe mogle ostvariti svoje pravo na naknadu štete koja se dogodila na području drugih država članica Sustava zelene karte utvrđeno je da Informacijski centar mora razmjenjivati podatke s Informacijskim centrima drugih država. Radi omogućavanja svrhe Informacijskog centra tijela nadležna za registraciju vozila i društva za osiguranje dužna su podatke dostavljati Hrvatskom uredu za osiguranje za potrebe registra Informacijskog centra

Člankom 53.

utvrđeni su rokovi čuvanja podataka Informacijskog centra. Rok od sedam godina u skladu je s europskom zakonodavnom praksom i ima svrhu omogućavanja pružanja informacija oštećenim osobama na razdoblje u kojem je moguće da oni podnose ili dopunjuju zahtjeve za naknadu štete.

Člankom 54.

utvrđena je mogućnost razmjene podataka s Informacijskim centrima drugih država članica Europske unije.

Člankom 55.

utvrđeni su podaci koje informacijski centar smije pružiti oštećenim osobama, zbog poštivanja tajnosti i zaštite osobnih podataka.

Člankom 56.

utvrđene su osobe kojima se mora omogućiti uvid u podatke, te se drugim osobama kojima oni nisu potrebni u namjenu ostvarivanja prava na naknadu štete po osnovi osiguranja autoodgovornosti ne smiju dati na uvid. Informacijski centar sadrži osobne podatke ugovaratelja osiguranja i vozila te bi kao takvi mogli biti zlonamjerno upotrijebljeni.

Člankom 57.

utvrđeno je uspostavljanje Ureda za naknadu u okviru Hrvatskog ureda za osiguranje. Ured za naknadu uveden je kao institut zaštite oštećenih osoba samo u iznimnim slučajevima kada je prometna nezgoda nastala u državi članici Europske unije odnosno trećoj državi koja je član Sustava zelene karte a različita je od države oštećene osobe, a odgovorni osiguratelj nije imenovao ovlaštenog predstavnika u toj državi, kao i u slučaju kada ovlašten predstavnik nije riješio štetu u skladu s utvrđenim rokovima. Razlog utvrđivanja navedene pravne norme je omogućavanje

naknade štete oštećenoj osobi, neovisno o propustima koje učini odgovorni osiguratelj odnosno njegov ovlašteni predstavnik. Ured za naknadu eventualne. Ured za naknadu nije dužan pridržavati se napatka osiguratelja, on je potpuno samostalan i nezavisan, za razliku od ovlaštenog predstavnika.

Člankom 58.

utvrđene su obveze Ureda za naknadu kao ustrojstvene jedinice Hrvatskog ureda u smislu rješavanja zahtjeva za naknadu štete.

Člankom 59.

utvrđeno je pravo i uvjeti osoba koje mogu podnositi zahtjeve za naknadu štete Uredu za naknadu, isključenje subrogacijskih zahtjeva osoba koje nisu direktno oštećene u prometnoj nezgodi, kao što su društva za osiguranje koja su isplatila štetu oštećenoj osobi po osnovu drugih oblika osigurateljnog pokrivača. Ured za naknadu na osnovu sporazuma s uredima za naknadu drugih država članica utvrđuje pravo regresa za izvršenje isplate štete kada odgovorni osiguratelji imaju sjedište u drugoj državi članici Europske unije odnosno državi članici Sustava zelene karte.

Člankom 60.

utvrđeno je pravo oštećene osobe na naknadu štete od Ureda za naknadu koju je prouzročilo nepoznato vozilo ili vozilo čijeg odgovornog osiguratelja nije moguće identificirati, a nezgoda je nastala u državi članici Europske unije, odnosno trećoj državi koja je članica Sustava zelene karte a različita je od države u kojoj je vozilo uobičajeno stacionirano. Za takve isplaćene iznose štete Ured za naknadu ima pravo regresnog zahtjeva od Garancijskog fonda one države iz koje je vozilo, a čijeg odgovornog osiguratelja nije moguće utvrditi, odnosno od Garancijskog fonda države u kojoj je nastala šteta ako nije moguće identificirati vozilo ili ono potječe iz neke treće države koja nije država članica Europske unije niti država članica Sustava zelene karte.

Člankom 61.

utvrđeno je da Ured za naknadu svoje obveze izvršava na teret Garancijskog fonda. Ustvari Ured za naknadu u pravilu izvršene isplate pravom regresa potražuje od odgovornog osiguratelja ili nadležnog Garancijskog fonda.

Člankom 62.

detaljnije su utvrđeni uvjeti slobode pružanja usluga osiguranja od autoodgovornosti društava za osiguranje država članica Europske unije, kao specifičnosti vezane na osiguranje autoodgovornosti.

GLAVA IX. KAZNE NE ODREDBE

Člancima 63.,64.,65.,66.

utvrđene su sankcije osigurateljima, Hrvatskom uredu za osiguranje, vlasnicima prijevoznih sredstava i vozačima prijevoznih sredstava u obliku prekršaja za kršenje pojedinih odredbi Zakona.

Člankom 67.

utvrđene su osobe ovlaštene za pokretanje prekršajnih postupaka s obzirom na njihovu nadležnost.

GLAVA XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Člankom 68.

utvrđena su prijelazna pravila donošenja uvjeta osiguranja i cjenika premija osiguranja za obvezna osiguranja u prometu, kao i način dobivanja odobrenja za njihovu primjenu. Ovakvo pravno uređenje predstavlja zadržavanje primjene jedinstvenog premijskog sustava obveznih osiguranja za sva društva za osiguranje kako je bilo uređeno i sadašnjim Zakonom o osiguranju, a potrebno je kao prijelazno razdoblje za prelaženje na sustav slobodnog određivanja cjenika premija obveznih osiguranja svakog pojedinog društva za osiguranje. Društvo za osiguranje mora biti solventno i sposobno izvršavati sve obveze po ugovorima o osiguranju, te za omogućavanje ovih uvjeta potrebno je vođenje statističkih podataka osiguranja kako bi društva mogla donijeti a nadzorno tijelo provjeravati cjenike premija osiguranja. Također, razlog prijelaznog perioda je primjena Zakona o obveznim odnosima kojom se mijenja način obračuna zatezних kamata za neizvršene obveze, te će se zatezne kamate računati od dana podnošenja odštetnog zahtjeva, a ne dana prvostupanjske presude. Navedeno će značajno utjecati na obveze osiguratelja kako u pogledu rokova ispunjenja novčanih obveza, tako i visine isplaćenih šteta.

Člankom 69.

utvrđena je obveza društava za osiguranje koja posluju u skladu s odredbama sadašnjeg Zakona o osiguranju da svoje poslovanje usklade s Zakonom.

Člankom 70.

utvrđena je obveza nadzornog tijela da donese provedbene akte temeljem Zakona.

Člankom 71.

utvrđen je prestanak važenja odredbi sadašnjeg Zakona o osiguranju koje se odnose na obvezna osiguranja u prometu.

Člankom 72.

utvrđen je početak stupanja na snagu propisa i njegova primjena odnosno početak pravnog učinka na subjekte na koje se odnosi Zakon, kao i početak primjene pojedinih odredbi Zakona koje se ne mogu primjenjivati do dana kada postane Republika Hrvatska kao punopravni član u Europskoj uniji.